

การเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรยางพารา
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดย

พลตำรวจตรี เกียรติพงษ์ ขาวลำอ่างค์
ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 56
ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช 2556 - 2557

บทคัดย่อ

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย พล.ต.ต. เกียรติพงศ์ ขาวสำอาง หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 56

งานวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผล และความพึงพอใจต่อนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อของเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการเก็บแบบสอบถามจากเกษตรกรยางพาราจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ลงทะเบียนเกษตรกรจำนวน 400 ราย การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบประสิทธิผลจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับความพึงพอใจต่อนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผนในการช่วยเกษตรกร และวางแผนในการพัฒนา ยางพาราของไทย

ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการรัฐบาล ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านยกระดับคุณภาพจิตใจ และ ด้านความเสมอภาคในสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า ด้านความชัดเจนของนโยบาย ด้านความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบายและด้านขั้นตอนการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง และ ความต้องการของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรต้องการราคาขายที่เหมาะสมต่อการยังชีพมากที่สุด

การดำเนินนโยบายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรนั้น ควรพิจารณาจากความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร เกษตรกรต้องการราคาขายที่เหมาะสมต่อการยังชีพ ควรทบทวนมาตรการพยุงราคา หรือการประกันราคาสินค้าด้านยางพารา เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ครอบคลุมได้รับการช่วยเหลือที่ทั่วถึง ควรมีการช่วยเหลือในการเพิ่มรายได้ ควรมีการให้คำแนะนำสำหรับการตัดสินใจในการเพาะปลูกยางพารา เพื่อให้เหมาะสมต่อความต้องการของตลาด รวมทั้งการวางแผนการเพาะปลูก ทั้งด้านต้นทุนที่เกิดขึ้นและผลตอบแทนที่ได้รับ

คำนำ

ยางพาราเป็นพืชอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นผู้ผลิต และส่งออกอันดับต้นๆ ของโลก ก่อให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องทั้งภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม และภาคการตลาด เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ และภาครัฐ กระจายอยู่ทั่วประเทศ เมื่อศึกษาด้านการปลูกยางพาราในประเทศไทยนั้น พบว่า ภาคใต้มีพื้นที่ปลูก ยางมากที่สุด รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกรวมภาคกลาง และภาคเหนือ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตามรายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีพื้นที่ในการปลูกมากที่สุดคือจังหวัด สุราษฎร์ธานี ในฐานะปฏิบัติราชการอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงสนใจที่จะศึกษาการเพิ่ม ประสิทธิภาพจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลต่อการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ความพึงพอใจต่อนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิต ยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี หาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายรัฐต่อของเกษตรกร ผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การศึกษานี้ทำให้ทราบประสิทธิภาพจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลในการ ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับความพึงพอใจต่อนโยบายของรัฐบาล และความต้องการของเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิต ยางพารา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผนในการช่วยเกษตรกร และวางแผนในการ พัฒนายางพาราของไทย ต่อไป

พล.ต.ต.

(เกียรติพงศ์ ขวอำวงศ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 56

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติยางพารา	7
ข้อมูลโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ	22
ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสุราษฎร์ธานี	24
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย	34
บทที่ 3 การเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา	
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	35
วิธีการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
ตัวแปรและการวัดตัวแปร	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
การทดสอบเครื่องมือ	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 ผลการประเมินการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐ	
ต่อเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม	39
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
สรุป	46
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม	49
ภาคผนวก	51
แบบสอบถาม การเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา	
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	52
ประวัติย่อผู้วิจัย	57

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1-1 แสดงปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศต่างๆ ปี พ.ศ. 2550-2554	1
1-2 แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดภาคใต้ของไทยตั้งแต่ปี 2552-2554	2
3-1 แสดงกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย	36
4-1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	39
4-2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ การดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร	43
4-3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร	44
4-4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา	45

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
ตารางที่	
2-1 แสดงอุปสงค์ของสินค้า	26
2-2 แสดงอุปทานของสินค้า	27
2-3 การประกันราคาขั้นต่ำโดยจ่ายเงินอุดหนุน	27
2-4 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	34

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยางพาราเป็นพืชอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นผู้ผลิต และส่งออกอันดับหนึ่งของโลก (ดังตารางที่ 1-1) โดยมีพื้นที่ปลูกยาง 18.76 ล้านไร่ ก่อให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องทั้งภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม และภาคการตลาด เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ และภาครัฐ กระจายอยู่ทั่วประเทศ ในปี 2554 มูลค่าการส่งออกยางดิบ ผลิตภัณฑ์ยางและอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ยางพาราทำรายได้ให้ประเทศ ประมาณ 678,942 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 38.77 ซึ่งมีมูลค่า 489,244 ล้านบาท (กรมวิชาการเกษตร, 2555)

ตารางที่ 1-1 : แสดงปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศต่างๆ ปี พ.ศ. 2550-2554

หน่วย: '000 ตัน

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554
1. ไทย	2704	2675	2726	2866	2952
2. อินโดนีเซีย	2407	2296	2001	2369	2543
3. มาเลเซีย	1213	1155	1088	1245	1228
4. เวียดนาม	716	658	731	782	741
5. โกตดิวัวร์	179	203	221	247	232
6. กัวเตมาลา	69	73	78	76	81
7. ไนจีเรีย	121	85	60	62	61
8. แคเมอรูน	62	64	59	58	58
9. ศรีลังกา	49	46	54	50	41

ตารางที่ 1-1 : แสดงปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศต่างๆ ปี พ.ศ. 2550-2554 (ต่อ)

หน่วย: '000 ตัน

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554
10. พม่า	62	55	51	67	68
11. อื่นๆ	182	231	244	189	100
รวม	7764	7541	7313	8011	8105

ที่มา : IRSG, (2554)

ยางพาราจัดได้ว่าเป็นพืชที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วนและสามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น น้ำยางพารา สามารถแปรรูปเป็น ยางยานพาหนะ ถุงมือยาง ยางยึด เป็นต้น ใบยางพารา สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นของตกแต่ง หรือของที่ระลึกได้ แม้กระทั่งไม้ยางพาราสามารถนำมาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ได้ แม้ว่ายางพาราจะสามารถสร้างมูลค่าให้เกษตรกรได้ทุกส่วนแต่ประเทศไทยได้ประสบปัญหาด้านการยังมียางพาราในคลัง เพื่อทำการส่งออก โดยมีสาเหตุมาจากการผันผวนของราคายางในตลาดโลก นอกจากนี้ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาราคายางพาราที่ตกต่ำ จนนำมาสู่การประท้วงของเกษตรกรในการขอความช่วยเหลือจากรัฐ โดยอย่างยิ่งเกษตรกรพื้นที่ภาคใต้ของประเทศ เนื่องจากยางพาราเป็นพืชหลักที่สร้างรายได้ให้กับประชากรในพื้นที่นั่นเอง และเมื่อศึกษาด้านการปลูกยางพาราในประเทศไทยนั้น พบว่า ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกรวมภาคกลาง และภาคเหนือ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตามรายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีพื้นที่ในการปลูกมากที่สุดคือจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1-2 : แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดภาคใต้ของไทยตั้งแต่ปี 2552-2554

จังหวัด	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554
1. กระบี่	627,265	634,489	622,145
2. ชุมพร	465,664	557,057	490,923
3. ตรัง	1,332,412	1,365,210	1,383,414
4. นครศรีธรรมราช	1,469,569	1,504,017	1,484,084
5. นราธิวาส	1,005,846	1,007,850	1,007,849
6. ปัตตานี	302,344	309,246	325,199
7. พังงา	791,037	804,943	793,618
8. พัทลุง	548,407	587,371	602,594

ตารางที่ 1-2 : แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดภาคใต้ของไทยตั้งแต่ปี 2552-2554 (ต่อ)

จังหวัด	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554
9. ภูเก็ต	89,986	88,838	88,223
10. ยะลา	1,060,920	1,091,027	1,096,594
11. ระนอง	157,716	209,791	179,793
12. สงขลา	1,461,249	1,518,500	1,573,621
13. สตูล	300,014	320,258	337,127
14. สุราษฎร์ธานี	1,900,561	1,929,778	1,921,698
รวมภาคใต้	11,512,990	11,928,375	11,906,882

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร, (2556)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ รวม 4,251,679 ไร่ พบว่ายางพารามีสัดส่วนของพื้นที่มากที่สุด คือ 3,020,968 ไร่ มีผลผลิต 599,045 ตัน สร้างมูลค่า 71,885 ล้านบาท นับว่ายางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่พบว่า ในปี 2556 นั้นยางพารามีราคาลดต่ำลงส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรออกมาชุมนุมประท้วงในเดือนกันยายน 2556 ที่ผ่านมา ซึ่งรัฐบาลจึงหันมาแก้ไขวิธีการที่ให้อยู่ยืนในส่วนของปัจจัยการผลิต ค่าปุ๋ยไร่หนึ่งประมาณ 1,260 บาทในกลุ่มที่ไม่เกิน 60 ไร่ต่อคน ก็มีเกษตรกรที่ได้รับเปิดกรีดแล้วประมาณ 1 ล้านรายในวงเงินไม่เกิน 10,000 ล้านบาท ขณะเดียวกันก็จะสร้างความเข้มแข็งให้กับชาวสวนยางพาราให้ใช้เงินของกองทุนในการปลูกพืชแซมหรือทำอาชีพเสริมแล้วโค่นต้นยางพาราที่มีอายุเกิน 25 ปีซึ่งเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายไม้เข้ามาด้วยในระดับต่อไป ในส่วนของสหกรณ์หรือกลุ่มเงินกู้ขอให้รวมตัวกันสร้างโรงงานแปรรูป และส่งเสริมให้มีการขยายตัวมีวงเงินกู้ให้ภาคเอกชนขยายตัวปรับปรุงขยายโรงงานในวงเงิน 15,000 ล้านบาท ซึ่งรัฐจะช่วยในเรื่องดอกเบี้ยด้วย (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 2556) จึงเป็นประเด็นในการวิจัยทำอะไรจึงจะทำให้เกษตรกรผู้ผลิตยางพารามีผลตอบแทนที่เหมาะสม จากการศึกษาที่รัฐบาลออกมาช่วยเหลือสามารถตรงตามความต้องการจริงหรือไม่ และเมื่อเกษตรกรตัดสินใจปลูกยางพาราแล้วนั้น ก่อเกิดความคุ้มทุนในการลงทุนหรือไม่อย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษางานวิจัยนี้เพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพนโยบายรัฐเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อีกทั้งเมื่อได้ข้อมูลจากงานวิจัยแล้วสามารถเป็นต้นแบบในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลต่อการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อของเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 78,969 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2556)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1976 : 886) ด้วยวิธีการดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

- n = กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = ประชากรตัวอย่างทั้งหมด
 e = ค่าคลาดเคลื่อนทางสถิติ 0.05

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยแทนสูตรข้างต้น

$$= \frac{78969}{1 + 78969(0.05)^2}$$

$$= 397$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะใช้จำนวน 400 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประกอบไปด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์กับเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีผู้ได้ทำการรวบรวมศึกษาค้นคว้าไว้แล้ว เช่น จากเว็บไซต์ หนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงานของส่วนราชการ เช่น กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง เป็นต้น

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาล ต่อการช่วยเหลือเกษตรกรรายพารา

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามเพื่อหาความพึงพอใจของเกษตรกรในนโยบายของรัฐ

ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของเกษตรกรในการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐ โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับนำไปเก็บข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา รวบรวมข้อมูล เอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จาก ขั้นตอนที่ 1 นำมากำหนดกรอบแนวคิดการจัดทำแบบเก็บข้อมูลและแบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปเก็บกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำร่างแบบเก็บข้อมูลและแบบสอบถาม เพื่อนำไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูถึงคุณภาพรวมข้อบกพร่องของแบบเก็บข้อมูล และแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบเก็บข้อมูลและแบบสอบถาม เพื่อพร้อมที่จะนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทั้งนี้ในการวัดความพึงพอใจนั้นได้กำหนดช่วงจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.46 – 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80 – 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบประสิทธิผลจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ทราบระดับความพึงพอใจต่อนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ได้แนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราได้เหมาะสม
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผนในการช่วยเกษตรกร และวางแผนในการพัฒนายางพาราของไทย

คำจำกัดความ

เกษตรกร	หมายถึง	ผู้ที่เป็นเจ้าของพื้นที่เพาะปลูกยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ต้นทุนการผลิต	หมายถึง	ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นในการสร้างสวนยางและบำรุงรักษา ได้แก่ วัสดุค้ำ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายการผลิต โดยคำนึงถึงปัจจัยการผลิต คือ ที่ดิน ทุน แรงงาน และผู้ประกอบการ
ผลตอบแทน	หมายถึง	มูลค่าของยางพาราที่เกษตรกรได้รับจากการลงทุน
ประสิทธิผล	หมายถึง	ขีดความสามารถในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายตามนโยบายรัฐบาล
ความพึงพอใจ	หมายถึง	ระดับความพอใจของเกษตรกรยางพาราต่อนโยบายของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือ โดยวัดค่าเป็นมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด
ความต้องการ	หมายถึง	ความคาดหวังของเกษตรกรจากการลงทุนเพาะปลูกยางพารา และเมื่อประสบปัญหาความคาดหวังในการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิจัยการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีดังนี้

- ประวัติยางพารา
- ข้อมูลโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ
- ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- กรอบแนวคิดการวิจัย
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติยางพารา

ชาวพื้นเมืองในอเมริกากลางและอเมริกาใต้เรียกต้นไม้ที่ให้ยางว่า คาอูท์ชุก (Caoutchouc) แปลว่าต้นไม้ร้องไห้ จนถึงปีพ.ศ. 2313 (1770) โจเซฟ ปริสตี จึงพบว่า ยางสามารถลบรอยคำของดินสอได้โดยที่กระดาษไม่เสียหาย จึงเรียกยางว่า ยางลบหรือตัวลบ (Rubber) เป็นคำเรียกยางเฉพาะในอังกฤษและฮอลแลนด์เท่านั้น ส่วนใน ประเทศยุโรปอื่นๆ ในสมัยนั้น ล้วนเรียกยางว่า คาอูท์ชุก ทั้งสิ้น จนถึงสมัยที่โลกได้มีการปลูกยางกันมากในประเทศแถบอเมริกาใต้นั้น จึงได้ค้นพบว่า พันธุ์ยางที่มีคุณภาพดีที่สุด คือ ยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis มีคุณภาพดีกว่าพันธุ์ Hevea ธรรมดา มาก จึงมีการปลูกและซื้อขายยางพันธุ์ดังกล่าวกัน มาก และศูนย์กลางของการซื้อขายยางก็อยู่ที่เมืองท่าชื่อ พารา (Para) บนฝั่งแม่น้ำอเมซอน ประเทศบราซิล ด้วยเหตุดังกล่าว ยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ยางพารา และเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันแพร่หลายจนถึงทุกวันนี้

ยางมีคุณสมบัติพิเศษหลายอย่างที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ คือ มีความยืดหยุ่น (Elastic) กันน้ำได้ ฉนวนกันไฟได้ เก็บและพองลมได้ดี เป็นต้น ดังนั้น มนุษย์จึงยังจะต้องพึ่งยางต่อไป อีกนาน แม้ในปัจจุบัน มนุษย์สามารถผลิตยางเทียมได้แล้วก็ตาม แต่คุณสมบัติบางอย่าง ของยางเทียมก็สู้ยางธรรมชาติไม่ได้ ในโลกนี้ยังมีพืชอีกมากมายหลายชนิดที่ให้น้ำยาง (Rubber Bearing Plant) ซึ่งอาจจะมีเป็นพันๆ ชนิดในทวีปต่างๆ ทั่วโลก แต่น้ำยางที่ได้จาก ต้นยางแต่ละชนิดก็จะมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันไป บางชนิดก็ใช้ทำอะไรไม่ได้เลย แต่ยาง บางชนิด เช่น ยางกัตตาเปอรัชาที่ได้จาก

ต้นกัตตา (Guttar Tree) ใช้ทำยางสำเร็จรูปเช่น ยางรถยนต์ หรือรองเท้า ไม่ได้แต่ใช้ทำสายไฟได้ หรือยางยืด และยางบอลลูน ที่ได้ จากต้นยางชื่อเดียวกัน ถึงแม้จะมีความเหนียวของยาง (Natural Isomer of Rubber) อยู่บ้าง แต่ก็ยังมีเพียงสูตรอนุ (Molecular Formula) เท่านั้นที่เหมือนกัน แต่โดยที่มี HighRasin Content จึงเหมาะที่จะใช้ทำหมากฝรั่งมากกว่า ยางที่ได้จากต้น Achas Sapota ในอเมริกา กลาง ซึ่งมีความเหนียวกว่ายางกัตตาเปอร์ซาและยางบอลลูนมาก คนพื้นเมืองเรียกยางนี้ว่า ชิเคิล (Chicle) ดังนั้น บริษัท ผู้ผลิตหมากฝรั่งที่ทำมาจากยางชนิดนี้จึงตั้งชื่อหมากฝรั่ง นั้นว่า Chiclets

วิวัฒนาการของยาง

โลกเพิ่งจะมีโอกาสรู้จักและใช้ประโยชน์จากยางพาราเมื่อประมาณปลาย คริสต์ศตวรรษที่ 15 นี้เอง ในขณะที่คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ผู้ค้นพบโลกใหม่เดินทางไปอเมริกาใน ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2036 (ค.ศ.1493) ก็พบว่า มีชาวพื้นเมืองบางเผ่าทั้งในอเมริกากลางและอเมริกาใต้ ได้ รู้จักและใช้ประโยชน์จากยางพารากันบ้างแล้ว เช่น ชาวพื้นเมืองในอเมริกากลางที่ทำรองเท้าจาก ยางพาราโดยใช้มีดฟันต้นยางพารา แล้วรองน้ำยางใส่ภาชนะ หลังจากนั้นจึงเอาเท้าจุ่มลงไป ใน น้ำยางหรือเอาเท้าวางไว้บนภาชนะแล้วเทน้ำยางรดลงบนเท้าก็จะได้รองเท้าที่เข้ากับเท้าพอดี หรือ บางเผ่าในอเมริกาใต้ทำเสื้อกันฝนและผ้ากันน้ำจากยาง หรือแผ่นมาชในอเมริกาใต้ที่ทำลูกบอลด้วย ยางแล้วนำมาเล่น โดยการให้กระเด็นขึ้นลงเพื่อเป็นการสักระเทพเจ้า จึงทำให้คริสโตเฟอร์ โคลัมบัสและคณะ มีความแปลกใจเป็นอันมากและคิดกันไปว่าในลูกกลมๆ ที่เด็นได้นั้น ต้องมีตัว อะไรอยู่ข้างในเป็นแน่ หลังจากนั้นเมื่อคริสโตเฟอร์ โคลัมบัสเดินทางกลับยุโรป ก็ได้้นำวัตถุ ประหลาดนั้นกลับไปด้วย จึงถือได้ว่าคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส จึงเป็นชาวยุโรปคนแรกที่ได้มีโอกาส สัมผัสยางและนำยางเข้าไปเผยแพร่ในยุโรป การส่งยางเข้ามาในยุโรปในระยะแรกนั้น ต้องใช้ เวลานานมาก จึงทำให้น้ำยางจับตัวเป็นก้อน ดังนั้น ยางที่เข้ามาในยุโรปสมัยแรกๆ จึงเป็นยางที่ผลิต เป็นสินค้าแล้ว เนื่องจากมนุษย์ยังไม่รู้จักวิธีที่จะทำให้ยางที่จับตัวกันเป็นก้อนแล้ว เปลี่ยนสภาพมา เป็นน้ำยางก่อน ทำเป็นรูปทรงที่ต้องการได้ อย่างไร การผลิตยางจึงต้องทำทันทีหลังจากได้น้ำยางมา ก่อนที่ยางจะจับตัวกันเป็นก้อน ประเทศในอเมริกากลางและอเมริกาใต้ เช่น ประเทศเม็กซิโกก็มี หลักฐานว่าได้มีการใช้ประโยชน์จากยางกันบ้างแล้ว แต่เป็นการผลิตอย่างง่ายๆ เช่น ทำผ้ายางกันน้ำ ลูกบอล และเสื้อกันฝน เป็นต้น

การค้นพบยางพารา

พ.ศ. 2143(1600) ก็ยังไม่มีความพยายามที่จะนำกรรมวิธีทำยางเข้ามาในยุโรป
พ.ศ. 2279(1736) ชาลส์ มารี เดอลา คองดามี ได้ส่งตัวอย่างยางจากลุ่มน้ำอเมซอน กลับมาที่ฝรั่งเศส และสรุปว่าไม่สามารถนำน้ำยางกลับไปยุโรปเพื่อการผลิตได้ เพราะ ยางจะแข็งตัว เสียก่อนที่จะถึงยุโรป

พ.ศ. 2313 เฮอริสแซน พบว่า น้ำมันสน (Terpentine) สามารถละลายยางที่จับตัวกัน เป็นก้อนได้ และยังพบต่อไปอีกว่า Ether เป็นตัวละลายยางได้ดีกว่าน้ำมันสน

พ.ศ. 2313 (1770) โจเซฟ ปริสตี (คนเดียวกับที่ค้นพบออกซิเจน) ค้นพบว่า ยางใช้ลบรอยคำของดินสอได้ จึงเรียกยางว่ายางลบ (Rubber) ตั้งแต่นั้น

พ.ศ. 2334 (1791) โฟร์ ครอย ค้นพบการป้องกันไม่ให้ยางจับตัวกันเป็นก้อนโดยการเติมด่างที่มีชื่อว่า Alkali ลงไปในน้ำยาง แต่การค้นพบนี้ก็ต้องเป็นหมันอยู่ถึง 125 ปีเพราะไม่มีใครสนใจ

พ.ศ. 2363 (1820) โทมัส แชนคอก (อังกฤษ) ประดิษฐ์เครื่องฉีกยางได้สำเร็จ แต่ก็ปกปิดไว้ โดยบอกคนทีถามว่าเป็นเครื่องดองยาง (Pickle) และยังพบว่า ความร้อนทำให้ยางอ่อนตัวลงได้ และจะปั้นใหม่ให้เป็นรูปอะไรก็ได้ ตามต้องการ

พ.ศ. 2375 (1832) แชนคอกได้ปรับปรุงเครื่องฉีกยางของเขาให้ดีขึ้น และเรียกเครื่องที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ว่าดังกล่าว่า เครื่อง Masticator ซึ่งเป็นเครื่องต้นแบบของเครื่องฉีกยางที่ใช้กันถึงทุกวันนี้ โทมัส แชนคอก จึงได้รับเลือกให้เป็น “บิดาแห่งอุตสาหกรรมยาง”

พ.ศ. 2380 (1837) แชนคอกประดิษฐ์เครื่องรีดยางได้เป็นผลสำเร็จ (Spreading)

พ.ศ. 2379 (1836) ทางอเมริกาก็ประดิษฐ์เครื่องบดยางได้สำเร็จเหมือนกัน

พ.ศ. 2386 (1843) ชาลส์ กูดเยียร์ (อเมริกา) ค้นพบกรรมวิธีในการทำให้ยางคงรูป โดยการ “อบความร้อน” (Vulcanisation) และยางที่ผสมกำมะถันและตะกั่วขาว เมื่อย่างไฟแล้ว แม้จะกระทบร้อนหรือเย็นจัด ยางจะเปลี่ยนรูปไปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สิ่งที่ชาลส์ค้นพบนี้ แชนคอกก็ค้นพบในอีก 2 ปีต่อมา และนำผลงานไปจดทะเบียน (Patent) ทันที แต่ชาลส์ไปจดทะเบียนหลัง แชนคอก 2-3 สัปดาห์ แต่โลกก็ยังให้เกียรติแก่ ชาลส์ กูดเยียร์ ว่าเป็นผู้ที่คิดกรรมวิธีนี้ได้ก่อน

พ.ศ. 2389 (1846) โทมัส แชนคอก ประดิษฐ์ยางต้นสำหรับรถม้าทรงของพระนางเจ้าวิคตอเรีย

พ.ศ. 2413(1870) จอน ดันลอป ผลิตยางอัดลมสำหรับจักรยานได้สำเร็จ

พ.ศ. 2438 (1895) มีผู้ประดิษฐ์ยางอัดลมสำหรับรถยนต์ได้สำเร็จ

ยางพาราในเอเชีย

การผลิตยางพาราในโลก ในสมัยก่อนปี พ.ศ. 2443 (ค.ศ. 1900) นั้น ส่วนมากจะเป็นยางพาราที่ปลูกในประเทศแถบอเมริกาใต้ คือ ประเทศบราซิล โคลัมเบีย และประเทศปานามาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้น ยังมียางพาราที่ได้จากประเทศรัสเซียและแอฟริกาเป็นบางส่วน โดยในช่วงเวลาก่อนหน้านั้นยางพาราเริ่มมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้นแล้ว โลกจึงมีความต้องการใช้ยางพาราเป็นจำนวนมาก โทมัส แชนคอก จึงมีความคิดว่า ถ้าโลก (หมายถึงยุโรป) ยังคงต้องพึ่งยางพาราที่มาจากแหล่งต่างๆ เหล่านั้นเพียงอย่างเดียว ในอนาคตอาจจะเกิดความขาดแคลนยางพาราขึ้นได้ จึงน่าจะหาที่ใหม่ๆ ในส่วนอื่นของโลก เพื่อปลูกยางเอาไว้บ้าง ในปี พ.ศ. 2398

(ค.ศ. 1855) ได้มีความพยายามนำต้นยางพาราไปปลูกในประเทศอินเดีย นับเป็นครั้งแรกของการแพร่กระจายยางพาราสู่ทวีปเอเชีย

เซอร์คลีเมนต์ เป็นคนแรกที่นำยางพารามาทดลองปลูกในประเทศอินเดีย แต่ไม่ประสบความสำเร็จ จึงได้ทดลองปลูกยางในดินแดนต่างๆ ที่เป็นอาณานิคมของอังกฤษ ในที่สุดจึงพบว่าในดินแดนแหลมมลายูเป็นสถานที่ที่ยางพาราจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุด และยังพบว่าพันธุ์ยางพาราที่ดีที่สุดคือ ยางพาราพันธุ์ *Hevea brasiliensis* หรือ ยางพารา ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2425 (ค.ศ. 1882) ยางพาราจึงเป็นที่นิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายในแหลมมลายู ในระยะแรกเริ่ม ยางพาราจะปลูกกันมากในดินแดนอาณานิคมของอังกฤษและฮอลแลนด์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ประเทศเยอรมันก็ปลูกยางพาราไว้ที่อัฟริกาบ้าง และบางส่วนเป็นยางพาราในประเทศรัสเซีย เหตุที่ยางพาราเป็นที่นิยมปลูกกันมากในเอเชีย อาจเนื่องมาจากในเอเชียมีองค์ประกอบต่างๆ ที่เหมาะสมในการปลูก ทั้งสภาพดินฟ้าอากาศ ภูมิประเทศ สภาพดินและปริมาณฝน รวมทั้งแรงงานที่หาได้ง่าย ผลผลิตยางสามารถขายได้ทุกคุณภาพและให้ผลผลิตที่ยาวนาน และแน่นอน

ประวัติการปลูกยางพาราของประเทศไทย

ต้นยางพาราเข้ามาปลูกในประเทศไทยตั้งแต่สมัยที่ยังใช้ชื่อว่า “สยาม” ประมาณกันว่าควรเป็นหลัง พ.ศ. 2425 ซึ่งช่วงนั้นได้มีการขยายเมล็ดกล้ายางพารา จากพันธุ์ 22 ต้นนำไปปลูกในประเทศต่างๆ ของทวีปเอเชีย และมีหลักฐานเด่นชัดว่า เมื่อปี พ.ศ. 2442 พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ได้นำต้นยางพาราต้นแรกของประเทศมาปลูกที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จึงได้รับเกียรติว่าเป็น “บิดาแห่งยาง” จากนั้นพระยารัษฎานุประดิษฐ์ ได้ส่งคนไปเรียนวิธีปลูกยางพาราเพื่อมาสอนประชาชนพร้อมนำพันธุ์ยางพาราไปแจกจ่าย และส่งเสริมให้ราษฎรปลูกทั่วไป ซึ่งในยุคนั้นอาจกล่าวได้ว่า เป็นยุคต้นยางพาราและชาวบ้านเรียกยางพารานี้ว่า “ยางเทศา” ต่อมาราษฎรได้นำเข้ามาปลูกเป็นสวนยางพารามากขึ้น และได้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราไปในจังหวัดภาคใต้รวม 14 จังหวัด ตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไปถึงจังหวัดที่ติดชายแดนประเทศมาเลเซีย การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราของประเทศไทยได้เจริญรุดหน้าเรื่อยมาจนทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ผลิตและส่งออกยางพาราได้มากที่สุดในโลก

พ.ศ. 2444 พระสถลสถานพิทักษ์ ได้นำกล้ายางพารามาจากประเทศอินโดจีน โดยปลูกไว้ที่บริเวณหน้าบ้านพักที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งปัจจุบันนี้ ยังเหลือให้เห็นเป็นหลักฐานเพียงต้นเดียวอยู่บริเวณหน้าสหกรณ์การเกษตรกันตัง และจากยางรุ่นแรกนี้ พระสถลสถานพิทักษ์ ได้ขยายเนื้อที่ปลูกออกไป จนมีเนื้อที่ปลูกประมาณ 45 ไร่ นับได้ว่า พระสถลสถานพิทักษ์ คือ ผู้เป็นเจ้าของสวนยางคนแรกของประเทศไทย

ประวัติการปลูกยางพาราในภาคใต้ของไทย

ในช่วงปี พ.ศ. 2475 หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมขึ้นที่ตำบลคอหงส์ หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ ได้ก่อตั้งสถานีทดลองกสิกรรมภาคใต้ขึ้นที่บ้านชะมวง ตำบลควนเนียง อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดสงขลา และในปี พ.ศ. 2476 ได้ย้ายสถานีดังกล่าวไปตั้งที่ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ พร้อมกับตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมขึ้นที่ตำบลคอหงส์ด้วย โดยหลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ใหญ่คนแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 หลวงสำรวจพฤกษาลักษณ์ (สมบูรณ์ ณ ถลาง) หัวหน้ากองการยางและนายรัตน์ เพชรจันทร์ ผู้ช่วยหัวหน้ากองการยางได้เสนอร่างพระราชบัญญัติปลูกแทนต่อรัฐบาล อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวต้องใช้เวลาถึง 6 รัฐบาล ในเวลา 6 ปี จึงออกพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางขึ้นในปี พ.ศ. 2503 และได้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในปี พ.ศ. 2504 กิจการปลูกแทนก้าวหน้าด้วยดีและเป็นที่พอใจของชาวสวนยางพาราในภาคใต้ หลวงสำรวจพฤกษาลักษณ์ (สมบูรณ์ ณ ถลาง) นายรัตน์ เพชรจันทร์ ผู้ริเริ่มการปลูกแทน ยางพาราที่ปลูกในสมัยแรกส่วนใหญ่เป็นยางพาราพื้นเมืองที่ให้ผลผลิตต่ำ ส่งผลให้ชาวสวนยางพารามีรายได้น้อย โดยเฉพาะในช่วงที่ยางพารามีราคาตกต่ำ วิธีการแก้ไขคือการปลูกแทนยางพาราพื้นเมืองเหล่านั้น ด้วยยางพาราพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ผู้ผลิตยางพาราหลายประเทศได้เร่งการปลูกแทนยางพาราเก่าด้วยยางพาราพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มผลผลิตยาง พารา เช่น ประเทศมาเลเซียได้ออกกฎหมายสงเคราะห์ปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2495 และประเทศศรีลังกาได้ออกกฎหมายทำนองเดียวกันในปี พ.ศ. 2496 ต่อมาได้รับความร่วมมือจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติให้จัดตั้งศูนย์วิจัยการยางขึ้นที่ตำบลคอหงส์ในปี พ.ศ. 2508

ในปี พ.ศ. 2508 ดร.เสริมลาภ วสุวัต ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานการวิจัยและพัฒนายางพารา การวิจัยและพัฒนาของยางพารา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมยางพาราไทย โดยเปลี่ยนสถานะจากสถานีทดลองยางพาราตำบลคอหงส์ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานการวิจัย และพัฒนาของยางพาราไทยคือ ดร.เสริมลาภ วสุวัต ผู้อำนวยการกองการยาง ซึ่งเป็นผู้ควบคุมและดูแลศูนย์วิจัยการยางที่ตั้งขึ้นใหม่ ศูนย์วิจัยการยางได้รับความช่วยเหลือจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และมีผู้เชี่ยวชาญยางพาราสาขาต่างๆ มาช่วยวางรากฐานในการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับนักวิจัยของไทย ในระยะเริ่มแรกมีการวิจัยทางด้านต่างๆ เช่น ด้านพันธุ์ยางพารา โรค และศัตรูยางพารา ด้านดินและปุ๋ย การดูแลรักษาสวนยางพารา การกำจัดวัชพืช การปลูกพืชคลุม การปลูกพืชแซม เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ชาวสวนยางพารา ด้านอุตสาหกรรมยางพาราและเศรษฐกิจยางพารา และมีการพัฒนายางพารา โดยเน้นการพัฒนาสวนยางพาราขนาดเล็ก เช่น การกรีดยางหน้าสูง การใช้ยาเร่งน้ำยางพารา การส่งเสริมการแปรรูปและขยายพันธุ์ยางพาราของภาคเอกชน การรวมกลุ่มขายยางและการปรับปรุงคุณภาพยางพารา และการใช้ประโยชน์ไม้ยางพารา มีการออกวารสารยางพาราเพื่อเผยแพร่ความรู้ไปสู่ชาวสวนยางพาราและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดหลักสูตรการ

ฝึกอบรมและการจัดสัมมนาทางพาราเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับองค์กรทางระหว่างประเทศในการวิจัยและพัฒนาอย่างกว้างขวาง ในระยะต่อมา ศูนย์วิจัยการยางได้เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์วิจัยยางสงขลา ในปี พ.ศ. 2527 และมีการก่อตั้งศูนย์วิจัยขึ้นอีกที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนราธิวาส เพื่อขยายงานวิจัย และพัฒนาทางพาราให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกยางพาราของประเทศ การวิจัยและพัฒนาเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญทำให้การปลูกแทนในพื้นที่ยางประสบความสำเร็จมากขึ้น (คลังข้อมูลสารสนเทศระดับภูมิภาค (ภาคใต้), สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์กรมมหาชน)

แนวทางการพัฒนาทางพารา

สภาพทั่วไป

ยางพาราเป็นไม้ยืนต้น มีถิ่นกำเนิดในป่าเขตร้อน ซึ่งมีฝนตกชุกแถบอเมริกาใต้ ได้แก่ ประเทศบราซิล เปรู โคลัมเบีย เวเนซุเอลา และโบลิเวีย

ปี พ.ศ. 2520 Sir Henry Wickhan ได้นำเมล็ดยางพารามาปลูกที่เปรู ประเทศมาเลเซีย จำนวน 9 ต้น และอีก 13 ต้น ปลูกที่สวนพฤกษชาติ ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นที่มาของต้นยางพาราในเอเชีย และแอฟริกาในทุกวันนี้

ประเทศไทย พระยารัษฎานุประดิษฐ์ เจ้าเมืองตรัง ได้นำพันธุ์ยางพารา จากประเทศมาเลเซีย มาทดลองปลูกครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2443 ที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง หลังจากนั้นจึงแพร่หลายไปทั่วทั้ง 14 จังหวัดของภาคใต้ และขยายไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สภาพการทำสวนยางพาราของไทย

การปลูกยางพาราในช่วงแรกๆ นั้น (พ.ศ. 2443 - 2503) เป็นพันธุ์พื้นเมือง ปลูกร่วมกับไม้ผลและพืชผักอื่นๆ ในบริเวณเชิงเขาและที่ราบเชิงเขา ซึ่งเรียกว่า “ป่ายาง” โดยเมล็ดพันธุ์จะนำมาจากประเทศมาเลเซีย ซึ่งขณะนั้น เป็นประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติเป็นอันดับ 1 ของโลก มีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูง และทำการปลูกทดแทนพันธุ์พื้นเมืองเดิมไปมาก

ประเทศไทยจึงมีความพยายามพัฒนาการทำสวนยางพาราให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้จัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการทำสวนยางพารา เพื่อดำเนินการวิจัย ส่งเสริม และพัฒนา ทำให้พื้นที่ปลูกยางพาราขยายตัวอย่างต่อเนื่องจาก 7 ล้านไร่ ในปี 2503 เป็น 10 ล้านไร่ ในปี 2529 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.3 ต่อปี โดยพื้นที่บางส่วนได้รับการส่งเสริมให้ปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพาราพันธุ์เก่าอายุ 25 ปีขึ้นไป โดยสงเคราะห์ให้เกษตรกรไร่ละ 6,800 ต่อปี เป็นระยะเวลา 6 ปี

ช่วงปี 2529 – 2534 การทำสวนยางพารามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจาก “ป่ายางหรือสวนสมรม” ไปเป็นพืชเชิงเดี่ยวที่มีเพียงต้นยางพาราอย่างเดียว โดยปลูกทดแทนพันธุ์พื้นเมืองเดิมด้วยยางพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่าและมีการบำรุงรักษามากขึ้น ทำให้ผลผลิตยางพาราของไทย

ในช่วงเวลาดังกล่าว เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 0.94 ล้านตัน ในปี 2529 เป็น 1.5 ล้านตัน ในปี 2534 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.7 ต่อปี ประเทศไทยจึงเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับหนึ่งของโลก

ปัจจุบันสวนยางพาราประเทศไทยมีประมาณ 11.5 ล้านไร่ ซึ่งประมาณร้อยละ 93.01 ของสวนยางทั้งหมด เป็นสวนยางขนาดเล็กมีเนื้อที่ระหว่าง 2-50 ไร่ โดยมีขนาดของสวนเฉลี่ย 13 ไร่ และส่วนใหญ่เป็นการปลูกลักษณะเชิงเดี่ยว ทำให้เกิดความเสียหายที่ภาวะราคายางพาราตกต่ำ ประกอบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ อินโดนีเซีย และเวียดนาม มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า และมีแนวโน้มขยายพื้นที่การปลูกยางมากยิ่งขึ้น

พื้นที่การปลูกยางพารา

พื้นที่ปลูกยางพาราของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากจำนวน 10.8 ล้านไร่ ในปี 2531 เป็น 11.5 ล้านไร่ ในปี 2541 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.6 ต่อปี โดยพื้นที่การปลูกยางพาราประมาณร้อยละ 85 อยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งในปี 2541 จังหวัด สุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด จำนวน 1,772,324 ไร่ รองลงมาคือจังหวัดสงขลา และนครศรีธรรมราช จำนวน 1,631,058 ไร่ และ 1,289,047 ไร่ ตามลำดับ

ผลผลิตยางพารา

ผลผลิตยางพาราเพิ่มสูงขึ้นตลอดจาก 1.15 ล้านตัน ในปี 2531 เป็น 2.16 ล้านตันในปี 2541 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.50 ต่อปี เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ให้ผลผลิต ซึ่งเพิ่มจาก 9.24 ล้านไร่ ในปี 2531 เป็น 9.54 ล้านไร่ ในปี 2541 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.32 ต่อปี ประการที่สอง เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกทดแทนด้วยยางพันธุ์ดี ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 136 กก./ไร่ ในปี 2531 เป็น 225 กก./ไร่ ในปี 2541

ผลผลิตยางพารา ปี 2541 ส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งประเทศ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีปริมาณผลผลิตยางพาราสูงเป็นอันดับหนึ่ง จำนวน 368,667 ตัน รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสงขลา จำนวน 278,674 ตัน และ 267,180 ตัน ตามลำดับ

ตลาดยางพารา

ลักษณะตลาดยางพาราเป็นตลาดของผู้ซื้อ เนื่องจากมีผู้ซื้อจำนวนน้อยราย ขณะที่เกษตรกรหรือผู้ขายซึ่งมีจำนวนมากมาย และส่วนมากเป็นเจ้าของสวนยางขนาดเล็ก

ตลาดภายในประเทศ เกษตรกรชาวสวนยางจะขายยางในรูปแบบของน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และขี้ยาง ให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น จากนั้นพ่อค้าคนกลางจะนำยางไปขายให้กับตลาดกลางยางพารา โรงงานรมควันและโรงงานยางแผ่นผึ่งแห้ง หรือเกษตรกรนำยางไปขายให้กับตลาดกลางและโรงงานโดยตรง

การกำหนดราคาขาย

ราคาขายในประเทศถูกกำหนดจากตลาดหลักของโลก โดยเฉพาะตลาดสิงคโปร์และมาเลเซีย โดยผ่านผู้ซื้อรายใหญ่ต่างประเทศไม่กี่บริษัท กำหนดราคาซื้อขายโดยใช้ราคา F.O.B. ของยางแผ่นรมควันชั้น 3 ที่คาดว่าจะขายได้ หักด้วยค่าใช้จ่ายในการส่งออก ค่าอากรขาออก และค่าสงเคราะห์การปลูกแทน

ตลาดต่างประเทศ

ตลาดยาง ที่สำคัญในต่างประเทศมี 6 ตลาด คือ ตลาดกัวลาลัมเปอร์ สิงคโปร์ ลอนดอน นิวยอร์ก และโอซาก้า ซึ่งขายทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์

ปัจจุบันมีการซื้อขายผ่านตลาดกลางประมาณร้อยละ 30 เท่านั้น นอกนั้นเป็นการซื้อขายโดยตรง ระหว่างผู้ซื้อซึ่งมักเป็น โรงงานผลิตภัณฑ์ยาง เช่น ผู้ผลิตยางรถยนต์และยางอื่นๆ กับผู้ส่งออกยางพารา

การส่งออกยางธรรมชาติของไทย

ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา (2539 – 2543) การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 1.71 ล้านตัน ในปี 2539 เป็น 2.56 ล้านตัน ในปี 2543 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.0 ต่อปี โดยในปี 2543 ยางแผ่นรมควันมีปริมาณส่งออกมากที่สุดจำนวน 1,123,149 ตัน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ ยางแท่งจำนวน 853,852 ตัน ร้อยละ 33.3 และน้ำยางข้นจำนวน 430,174 ตัน ร้อยละ 16.7

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ปี 2543 คือ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และมาเลเซีย โดยส่งออกไปญี่ปุ่นมากที่สุด จำนวน 480,566 ตัน คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมาคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 452,231 ตัน ร้อยละ 17.8 และมาเลเซีย จำนวน 400,836 ตัน ร้อยละ 15.7

ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ

ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย คือ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งมีส่วนแบ่งในตลาดโลกปี 2542 ร้อยละ 32.4 และร้อยละ 9.4 ตามลำดับ ขณะที่ประเทศไทยมีส่วนแบ่ง ร้อยละ 39.9 ประเทศอินโดนีเซียมีการตั้งเป้าหมายจะเลื่อนอันดับมาเป็นประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลกแทนประเทศไทย ขณะที่มาเลเซียได้ลดพื้นที่ปลูกยางลงจากการขาดแคลนแรงงาน และหันมาสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยเน้นการใช้ยางธรรมชาติที่ผลิตได้ในประเทศมากขึ้น

การนำเข้า

การนำเข้ายางธรรมชาติมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 937.4 ตัน ในปี 2542 เป็น 1,331.8 ตัน ในปี 2543 เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.0 การนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศมาเลเซีย เนื่องจากประเทศไทยไม่

สามารถผลิตได้ และนำมาแปรรูปใช้ภายในประเทศและเพื่อการส่งออก ซึ่งยางนำเข้าจะอยู่ในรูปของน้ำยางข้น ยางเครพ และอื่นๆ

อุตสาหกรรมยางพารา

อุตสาหกรรมการแปรรูปยางพารา มี 3 ประเภท ได้แก่

1. อุตสาหกรรมยางแผ่นดิบ แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มแห้ง ได้แก่ ยางแผ่นรมควัน ซึ่งผลิตมากที่สุดประมาณร้อยละ 70 ตลาดหลักคือ ญี่ปุ่น รองลงมาคือ ยางแท่ง ที.ที.อาร์. ร้อยละ 16 ตลาดที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป นอกจากนี้คือ ยางเครพ ยางแผ่นผึ่งแห้ง และยางสกิม

กลุ่มเหลว ได้แก่ น้ำยางข้น หรือยางลาเท็กซ์ แนว โนม์ตลาดมีความต้องการมากขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ

2. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

ประกอบด้วยอุตสาหกรรมการผลิตยางยานพาหนะ ซึ่งมีการผลิตมากที่สุดในปี 2542 จำนวน 76,606 ตัน คิดเป็นร้อยละ 33.83 รองลงมาคือ ถุงมือยาง จำนวน 38,405 ตัน ร้อยละ 16.7 และยางรัดของ จำนวน 20,985 ตัน ร้อยละ 9.2 โดยมีตลาดหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ยุโรป แคนาดา และญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังมียางยืด ยางจักรยานยนต์ และอุตสาหกรรมรองเท้า

3. อุตสาหกรรมไม้ยางพารา

เป็นอุตสาหกรรมที่พัฒนาพร้อมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้คุณภาพดีตรงกับความต้องการของผู้ใช้ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ลังปลา ปาร์ติเกิลบอร์ด ของเด็กเล่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน ไม้อัด เครื่องประดับตกแต่งภายในอาคาร ปัจจุบันเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูง และมีแนวโน้มขยายตัวมากยิ่งขึ้นจากจำนวน 74,110 ตัน ในปี 2541 เป็น 404,745 ตัน ในปี 2544 เพิ่มขึ้น 5.46 เท่าตัว โดยมีมูลค่าการส่งออกในปี 2544 เท่ากับ 2,311.07 ล้านบาท ตลาดหลักที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลี สิงคโปร์ และฮ่องกง

การใช้ยางในประเทศ

การใช้ยางธรรมชาติภายในประเทศ ปี 2542 ยางแท่งมีปริมาณการใช้สูงสุด จำนวน 77,699 ตัน คิดเป็นร้อยละ 34.2 รองลงมา คือ น้ำยางข้น จำนวน 71,454 ตัน ร้อยละ 31.5 และยางแผ่นรมควัน จำนวน 60,960 ตัน ร้อยละ 26.9

การใช้ยางธรรมชาติในประเทศในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา น้ำยางข้นมีปริมาณการขยายตัวสูงสุด จาก 35,583 ตัน ในปี 2538 เป็น 71,454 ตัน ในปี 2542 เพิ่มขึ้น 2 เท่าตัว รองลงมาได้แก่ ยางแท่ง เพิ่มขึ้น 1.6 เท่าตัว และยางแผ่นผึ่งแห้ง เพิ่มขึ้น 1.5 เท่าตัว

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากยางพารา ที่มีการขยายตัวมากที่สุดในช่วงปี 2538-2542 คือ ถู่มือยาง เพิ่มขึ้นจาก 19,800 ตัน ในปี 2538 เป็น 38,405 ตัน ในปี 2542 เพิ่มขึ้น 1.9 เท่า รองลงมา คือ ยางยืด เพิ่มขึ้น 1.5 เท่า และอุตสาหกรรมยางรัดของ เพิ่มขึ้น 1.4 เท่า

สถานการณ์การผลิตยางธรรมชาติของโลก

ผลผลิตยางพาราธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 6.0 ล้านตัน ในปี 2538 เป็น 6.8 ล้านตันในปี 2542 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.1 ต่อปี โดยมีแหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งเมื่อรวมผลผลิตทั้ง 3 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 69 ของผลผลิตทั้งโลก

ประเทศไทยผลิตได้มากเป็นอันดับหนึ่ง ในปี 2542 จำนวน 2.3 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 33.5 ของปริมาณการผลิตทั่วโลก รองลงมาคือ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ผลิตได้ 1.6 ล้านตัน และ 0.8 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 23.7 และร้อยละ 11.4 ของปริมาณการผลิตทั่วโลก ตามลำดับ

ความต้องการยางธรรมชาติของโลก

ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 4.2 ล้านตัน ในปี 2538 เป็น 4.7 ล้านตัน ในปี 2542 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.8 ต่อปี

ประเทศที่ใช้ยางธรรมชาติมากที่สุดปี 2542 คือ สหรัฐอเมริกา จำนวน 1.1 ล้านตัน รองลงมาคือ ญี่ปุ่น และจีน จำนวน 0.8 ล้านตัน และ 0.4 ล้านตัน ตามลำดับ

การใช้ยางสังเคราะห์และยางธรรมชาติของโลก

ปริมาณการใช้ยางทั้ง 2 ชนิด มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก และจากความจำเป็นต้องใช้ร่วมกันระหว่างยางสังเคราะห์กับยางธรรมชาติในผลิตภัณฑ์หลายชนิด เพื่อประโยชน์ในด้านคุณภาพของสินค้า สัดส่วนการใช้ระหว่างยางสังเคราะห์และยางธรรมชาติของโลก มีแนวโน้มที่ไม่แตกต่างกันนัก จากร้อยละ 39.0 ในปี 2537 เป็นร้อยละ 39.3 ในปี 2540

สัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติต่อยางสังเคราะห์ในประเภทอุตสาหกรรมต่างๆ อุตสาหกรรมยานพาหนะมีสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติมากที่สุด โดยมีอัตราส่วนการใช้ประมาณ ร้อยละ 68 รองลงมา คือ อุตสาหกรรมประเภทถู่มือยาง และถุงยางอนามัยประมาณร้อยละ 8 และ อุตสาหกรรมผลิตรองเท้าประมาณร้อยละ 5

ยางสังเคราะห์ของโลกเกือบทั้งหมด ใช้ในประเทศผู้ผลิตที่มีความเจริญก้าวหน้า ทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี อาทิ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และบางส่วนยังส่งออกให้กับ ประเทศอื่นๆ ที่ไม่มีโรงงานผลิตอีกด้วย

สภาพปัญหา

สินค้าเกษตรมีลักษณะธรรมชาติพื้นฐานเหมือนกัน คือ มีฤดูกาลเก็บเกี่ยว ผลผลิตจะ มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน รวมทั้งมีระยะเวลาในการผลิต และลักษณะ

การถือครองที่ดินซึ่งส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อย ทำให้สินค้าเกษตรมีลักษณะข้อจำกัดพื้นฐานซึ่งคล้ายกัน ได้แก่

1. การวางแผนด้านตลาดมีข้อจำกัด เนื่องจากการผลิตสินค้าเกษตรต้องใช้ระยะเวลา ขณะที่ความต้องการหรือสถานการณ์ด้านตลาดมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และรวดเร็วกว่า
2. ผลิตผลทางการเกษตรมีอำนาจต่อรองด้านราคาต่ำ ด้วยสินค้าเกษตรแต่ละชนิด มีช่วงเวลาที่ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน และส่วนใหญ่เก็บไว้ได้ไม่นาน เป็นช่องทางให้อำนาจต่อรองด้านราคาค่อนข้างน้อยลง
3. การวางแผนกำหนดพื้นที่โดยรวมของประเทศ เพื่อควบคุมปริมาณผลผลิตเป็นไปได้ยาก เนื่องจากลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ซึ่งส่วนมากเป็นสวนขนาดเล็กและมีอิสระในการใช้ประโยชน์จากการถือครองที่ดิน

การพัฒนาทางพาราที่ผ่านมารัฐส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่เพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตโดยรวม เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก แต่อย่างไรก็ตาม การทำสวนยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราต้องประสบกับปัญหาด้านต่างๆ ได้แก่

1. ปัญหาด้านการผลิต

การผลิตยางของเกษตรกรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การทำสวนยางพาราที่ผ่านมารัฐส่งเสริมให้เกษตรกรทำการผลิตเป็นวัตถุดิบเพื่อป้อนให้กับโรงงานอุตสาหกรรมเท่านั้น และยางที่ผลิตได้ส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นดิบ ขณะที่การขยายตัวของอุตสาหกรรมยางแผ่นดิบลดลง

ประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งผลผลิตด้อยคุณภาพ เนื่องจากชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ทำให้ขาดการบริหารจัดการและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการ ส่งผลให้ผลผลิตยางมีคุณภาพต่ำและไม่สม่ำเสมอ

2. ปัญหาด้านตลาด

2.1 ตลาดภายในประเทศ

ตลาดท้องถิ่นมีผู้ขายเป็นเกษตรกรจำนวนมาก ขณะที่ผู้ซื้อคือ พ่อค้าคนกลางมีจำนวนน้อยรายและมีหลายขั้นตอน ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

ตลาดกลางยางพาราของไทย ที่ อ.หาดใหญ่เป็นเพียงตลาดซื้อขายยางแผ่นดิบโดยวิธีประมูล และห้องค้ายางซึ่งมีการซื้อขายเฉพาะสมาชิกของและเจ้าของสวนยางรายใหญ่เท่านั้น เนื่องจากมียางจำนวนมากและมีรถบรรทุกเป็นของตนเอง ตลาดกลางยางพาราจึงไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และไม่เป็นระบบที่เชื่อมโยงกับตลาดกลางในแต่ละจังหวัด

2.2 ขาดระบบข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างตลาดกลาง ตลาดท้องถิ่น และตลาดประมูลท้องถิ่น ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับข้อมูลด้านราคาและสถานการณ์ซื้อขาย จึงถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

3. ตลาดต่างประเทศ

เป็นตลาดของผู้ซื้อ เนื่องจากปัจจุบันตลาดต่างประเทศ การซื้อขายส่วนใหญ่ร้อยละ 80 เป็นการซื้อขายตรง โดยประเทศรับซื้อมีเพียง 4 – 5 ประเทศ ส่งผลให้ประเทศผู้ซื้อมีบทบาทในการกำหนดราคาของไทย

การส่งออกยางพาราไปต่างประเทศ มียางพาราจำนวนหนึ่งส่งออกผ่านท่าเรือกรุงเทพฯ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง

4. ปัญหาด้านอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมยางพาราของไทยเติบโตเฉพาะในรูปวัตถุดิบขึ้นต้นเพื่อการส่งออก เนื่องจากผลผลิตยางธรรมชาติที่ผ่านมา เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกประมาณร้อยละ 90 ที่เหลือร้อยละ 10 ใช้ภายในประเทศ และผลผลิตส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 เป็นยางแผ่นรมควัน ขณะที่การใช้ยางแผ่นรมควันของโลกเริ่มอิ่มตัวและลดลง

การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราเน้นการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งส่วนมากเป็นการลงทุนร่วมระหว่างประเทศ สวนทางกับการเจริญเติบโตของเกษตรกรและองค์กรชาวสวนยาง ที่จะนำไปสู่การพัฒนาในรูปอุตสาหกรรมชุมชน

เทคโนโลยีส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ขณะที่งานวิจัย ส่งเสริมและพัฒนาของภาครัฐ ยังขาดการประสานให้ไปในทิศทางเดียวกัน

แนวทางการพัฒนา

การที่สินค้าเกษตรมีข้อจำกัดเป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญคล้ายๆ กัน ทำให้การใช้นโยบายของรัฐที่ผ่านมาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรหรือคนจนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะผลของนโยบายมักจะตกแก่ผู้ทำธุรกิจทางการเกษตรและเกษตรกรผู้มีฐานะดีกว่า

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาต้องเน้นกระบวนการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและพึ่งตนเองได้แก่เกษตรกร ซึ่งต้องใช้วิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม ในรูปแบบการเกษตรที่มีความหลากหลาย รวมถึงการให้ประชาชนและชุมชนมีบทบาทในด้านการตลาดและอุตสาหกรรม ควบคู่กับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป ปัจจัยการผลิต ตลอดจน โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรที่มีข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่าย

มาตรการในการแก้ไขปัญหายางพารา จึงต้องพิจารณาถึงกลุ่มกิจกรรมหลักที่สำคัญ คือ กลุ่มผลิตหรือกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มผู้แปรรูปหรืออุตสาหกรรม โดยมีมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

1. มาตรการด้านการผลิต

ส่งเสริมให้ชาวสวนยางรายย่อยปรับเปลี่ยนสวนยางพารา ที่พึ่งพาพืชเศรษฐกิจชนิดเดียวไปสู่ระบบการเกษตรกรรมที่หลากหลายทางชีวภาพและพันธุกรรมพืชในรูปแบบที่เกื้อหนุนซึ่ง

กันและกัน ก่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์โดยธรรมชาติ ซึ่งจะลดต้นทุนในด้านการบำรุงรักษา ลดความเสี่ยงจากผลผลิตชนิดเดียว แต่กลับเพิ่มพูนอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและท้องถิ่นที่เน้นความสมบูรณ์ในตัวเองโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีรูปแบบต่างๆ ได้แก่

2. ระบบเกษตรผสมผสาน

เป็นรูปแบบของการทำการเกษตร ซึ่งมีหลาย ๆ กิจกรรมในพื้นที่เดียวกัน แต่ละกิจกรรมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ โดยไม่เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นการผสมผสานระหว่างพืชกับพืช พืชกับสัตว์ หรือสัตว์กับสัตว์ เกษตรกรจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและการวางแผนที่ดี จึงประสบความสำเร็จ

3. ระบบการปลูกพืชต่างระดับ

เป็นรูปแบบการปลูกพืชที่เลียนแบบความหลากหลายของพืชพรรณในป่า มีการปลูกพืชร่วมกันอย่างผสมผสานกลมกลืนตามระดับความสูงของเรือนยอด ซึ่งสัมพันธ์กับความต้องการความเข้มของแสงที่แตกต่างกันในพืชแต่ละชนิด นอกจากนี้การปลูกพืชต่างระดับ ยังพิจารณาถึงระดับความลึกของรากพืชแต่ละชนิดที่นำมาปลูกร่วมกัน สามารถดึงเอาธาตุอาหารและความชื้นของดินในความลึกของดินที่ระดับต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในระบบการปลูกพืชอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่งเสริมให้ชาวสวนยางขนาดกลางและขนาดใหญ่การปลูกพืชร่วมยางและยางพาราเชิงเดี่ยว เป็นการปรับแบ่งพื้นที่เพื่อการปลูกยางพารา ไม้ผล พืชผักที่เป็นอาหารและสมุนไพร โดยจัดแบ่งเป็นเขตต่างๆ ได้แก่ เขตพื้นที่ปลูกยางพาราร่วมกับไม้ผล ไม้ใช้สอยและพืชผักสมุนไพร และเขตที่มียางพาราอย่างเดียว เพื่อคงไว้ซึ่งผลผลิตและไม้ยางพารา

พืชร่วมยางที่มีความเป็นไปได้ในภาคใต้มี 5 ประเภท ได้แก่

1. ไม้ผล มี สะตอ จำปาอะ ละไม ลองกอง ระกำ หมากร มังคุด ลางสาด สละและนุ่น
2. ไม้ใช้สอย มี เทียม (สะเดาช้าง) ทัง ไม้ไผ่ ยาง ยุง หลุมพอ พะยอมตะเคียน
3. ผักพื้นบ้าน มี เหมียงหรือผักเหียง ผักหวาน มันปู ผักกูด เปราะ พาโหมเนียง
4. สมุนไพร มี กระวาน ดีปลี ข่า พริกไทย ขมิ้นฤาษี สมุนไพรยืนต้นทุกชนิด
5. ไม้ดอกไม้ประดับ มี กาลาหรือดาหลา หน้าวัว จิงแดง กล้วยไม้ เฟิร์น

หม้อข้าวหม้อแกงลิง

4. ถ่ายทอดเทคโนโลยีและสนับสนุนปัจจัยการผลิต เป็นการพัฒนาเฉพาะด้านยางพารา โดยดำเนินการค้นคว้าวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งพันธุ์ที่ดี เทคโนโลยีที่เหมาะสมทั้งทางด้านการเพาะปลูกและวิธีการเก็บเกี่ยว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพของผลผลิต และการปรับเปลี่ยนบทบาทสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตร

แบบผสมผสาน รวมทั้งมีการจัดเตรียมพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ที่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญเบื้องต้น แก่เกษตรกร

5. สนับสนุนให้ชาวสวนยาง และองค์กรชาวสวนยางรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่าย พลังความคิด เพื่อกำหนดบทบาทในการบริหารจัดการ ในกิจกรรมการผลิตที่สำคัญ อาทิ การปรับพื้นที่ เพื่อการผลิต รูปแบบการผลิต และการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

มาตรการด้านตลาด

1. พัฒนาตลาดกลางยางพาราเพื่อการส่งออก จัดตั้งและพัฒนาตลาดกลางในแหล่งที่สำคัญให้ทั่วถึง เพื่อเป็นตัวกลางในการซื้อขายในปัจจุบันและการซื้อขายล่วงหน้า มีกฎระเบียบ ควบคุมการซื้อขาย ป้องกันการผูกขาดตัดตอน อาทิ การเปิดกว้างให้เกษตรกรขายผลผลิตซึ่งเป็นการ ประมูลโดยตรงกับผู้รับซื้อ ขณะที่ตลาดกลางให้บริการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

2. การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ตลาดกลางนอกจากจะมีหน้าที่เป็นตัวกลางในการ ซื้อขายแล้ว ยังทำหน้าที่บริการข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ลูกค้า อาทิ ข้อมูลด้านราคา และข้อมูล สถานการณ์ซื้อขายที่ถูกต้องและทันสมัย ซึ่งเป็นระบบข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างตลาดกลาง และตลาดท้องถิ่น

3. พัฒนาตลาดท้องถิ่น มีการขยายตลาดท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ มีระบบการ เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารกับตลาดกลาง และมีกฎระเบียบควบคุมการซื้อขายที่เปิดกว้างเป็นธรรมทั้งผู้ ซื้อและผู้ขาย

4. มาตรการด้านอุตสาหกรรม

5. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมยางพาราเป็นของชุมชน กระบวนการเริ่มต้นด้วยการให้ ชาวสวนยาง และองค์กรชาวสวนยางรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเพื่อดำเนินการในด้านการผลิต แปรรูป และการตลาด ซึ่งจะเป็นการรักษาผลประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มของผลผลิตให้ตกอยู่กับ เกษตรกร

6. ภาครัฐให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีการแปรรูป ทั้งผลิตภัณฑ์จากน้ำยางและไม้ ยางพารา พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบและคุณภาพตรงกับความต้องการทั้งตลาดภายในและ ต่างประเทศ ลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางพาราจากต่างประเทศ และส่งเสริมการส่งออก รวมทั้งการ ให้มูลข่าวสารช่องทางการตลาด การลงทุน และการติดต่อเพื่อเร่งหาตลาดใหม่ในต่างประเทศ

สรุป

สภาพทั่วไป

ในปี 2542 ประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพาราประมาณ 11.52 ล้านไร่ เป็นเนื้อที่ที่ให้ผล ผลิตยางถึง 9.67 ล้านไร่ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกยางพาราประมาณร้อยละ 85 อยู่ในภาคใต้

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพาราประมาณ 11.5 ล้านไร่ ประมาณร้อยละ 93.01 ของสวนยางพาราทั้งหมด เป็นสวนยางขนาดเล็กมีเนื้อที่เฉลี่ย 13 ไร่ และส่วนใหญ่เป็นการปลูก ลักษณะเชิงเดี่ยว ทำให้เกิดความเสียหายขณะที่ภาวะราคายางพาราดตกต่ำ

ตลาดยางพารา ตลาดภายในประเทศที่สำคัญประมาณ 10 แห่ง คือที่หาดใหญ่ ตรัง ภูเก็ต ยะลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สตูล ปัตตานี นราธิวาส และที่กรุงเทพฯ โดยตลาดที่ หาดใหญ่เป็นตลาดกลางที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายใหญ่ที่สุดในภาคใต้

การกำหนดราคา คณะกรรมการกำหนดราคายางมีการกำหนดและประกาศราคายางที่เป็นทางการของไทย เป็นราคาเหี่ยววัน โดยพิจารณาราคายางจากตลาดสิงคโปร์ มาเลเซีย และตลาด ลอนดอน เป็นราคาอ้างอิงในการกำหนดราคายางภายในประเทศ

การส่งออกยางธรรมชาติของโลก ในปี 2543 จำนวนรวมทั้งสิ้น 2,561,600 ตัน คิดเป็นมูลค่า 60,894 ล้านบาท โดยยางแผ่นรมควันมีปริมาณส่งออกมากที่สุด จำนวน 1,123,149 ตัน คิดเป็นร้อยละ 43.8 และมีมูลค่าการส่งออก 29,238 ล้านบาท รองลงมาคือ ยางแท่ง จำนวน 853,852 ตัน คิดเป็นร้อยละ 33.3 มูลค่า 21,549 ล้านบาท

การใช้ยางธรรมชาติภายในประเทศ ประเทศไทยมีการใช้ยางธรรมชาติในปี 2544 จำนวน 240,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ของปริมาณยางธรรมชาติที่ผลิตได้ทั้งหมด

การนำเข้า ประเทศไทยยังคงนำเข้ายางพาราในรูปผลิตภัณฑ์ยางในปี 2543 คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 14,220.4 ล้านบาท โดยผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าสูงสุดคือ ปะเก็น/ซีลยาง มูลค่า 2,750.74 ล้านบาท รองลงมาคือ ยางยานพาหนะ 1,184.11 ล้านบาท

สภาพปัญหา

ปัญหาด้านการผลิต ต้นทุนการผลิตสูง คุณภาพผลผลิตต่ำ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรรายย่อย ขาดประสิทธิภาพการบริหารจัดการและอุปกรณ์ในการดำเนินการ

ปัญหาด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมยางพาราไทยเป็นอุตสาหกรรมในรูปวัตถุดิบ ขึ้นต้นเพื่อการส่งออก ขณะที่ประเทศไทยยังคงนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางอีกเป็นจำนวนมาก

ปัญหาด้านตลาด ตลาดภายในประเทศยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ขณะที่ตลาด ต่างประเทศเป็นของผู้ซื้อ เนื่องจากมีประเทศผู้รับซื้อเพียง 4-5 ประเทศ จึงมีบทบาทในการกำหนด ราคายางของไทย

แนวทางการพัฒนา

ด้านการผลิต

ส่งเสริมให้ชาวสวนยางรายย่อยทำการผลิตแบบผสมผสาน เน้นความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งก่อให้เกิดความสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ส่งเสริมให้ชาวสวนยางขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทำการผลิตในลักษณะยางพาราเชิงเดี่ยว ที่มีระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม

ด้านอุตสาหกรรม

ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของชาวสวนยาง เพื่อเพิ่มขนาดของธุรกิจในการดำเนินการแปรรูปขั้นต้นที่มีคุณภาพ

สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อทดแทนการนำเข้าและผลิตภัณฑ์ไม้ยางพาราเพื่อการส่งออก

ด้านตลาด

จัดตั้งตลาดกลางยางพาราเพื่อการส่งออกในแหล่งที่สำคัญ ให้เป็นแหล่งซื้อขายที่มีกฎระเบียบซื้อขายเปิดกว้างแก่เกษตรกร

จัดตั้งตลาดซื้อขายล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงแก่เกษตรกร

ข้อมูลโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ

ประชุม ครม. มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) ที่ให้จ่ายเงินช่วยเหลือปัจจัยการผลิตสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ไร่ละ 2,520 บาท รัฐให้การช่วยเหลือราคายางพาราให้แก่เกษตรกรอัตรา กิโลกรัมละ 12 บาท เป็นเวลา 7 เดือน พื้นที่กรีดยางไม่เกิน 25 ไร่ (“การช่วยเหลือเกษตรกร”. ออนไลน์, 2557)

ทั้งนี้มาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบปี 2557 โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียด ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

1.1 คุณสมบัติเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

1.1.1 มีสัญชาติไทย

1.1.2 เป็นหัวหน้าครอบครัวและขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) กับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว กรณีที่เกษตรกรไม่สามารถมาขึ้นทะเบียนด้วยตนเองได้ให้มอบอำนาจให้สมาชิกในครัวเรือนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนเกษตรกรเป็นผู้ขอขึ้นทะเบียนแทนตามแบบคำร้องในกรณีที่เกษตรกรยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้แจ้งขึ้นทะเบียนทะเบียนเกษตรกร และปรับข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

1.1.3 เกษตรกรผู้มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนต้องเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป

1.2 เกษตรจะต้องเดินทางมายืนยันหรือแจ้งขึ้นทะเบียนด้วยตนเอง ณ สถานที่ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ตั้งแปลงปลูก

1.3 สถานที่รับขึ้นทะเบียน

1.3.1 สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ

1.3.2 สถานที่ที่สำนักงานเกษตรอำเภอนัดหมายตามความเหมาะสม

1.3.3 กรณีเกษตรกรไม่สามารถเดินทางไปขึ้นทะเบียนตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย และมีความประสงค์ขอขึ้นทะเบียน ณ สำนักงานเกษตรอำเภอให้ไปขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอได้

2. ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน

2.1 การรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ให้รับขึ้นทะเบียนทุกแปลง ทั้งที่มีเอกสารสิทธิ์และพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์ ทั้งนี้ การได้รับสิทธิ์ของเกษตรกรให้เป็นไปตามมติกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ภายในวันที่ 4 – 30 กันยายน 2556 ไม่เว้นวันหยุดราชการ)

2.1.1 เกษตรกรนำเอกสารหลักฐานประกอบด้วย ทะเบียนบ้าน บัตรประชาชน หลักฐานเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินตามกฎหมาย พร้อมสำเนา ยื่นขอขึ้นทะเบียนกับเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร

2.1.2 เกษตรกรกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนการปลูกยางพาราด้วยตนเองหรือบุคคลอื่นเกษตรกรไว้ใจเป็นผู้กรอกข้อมูลให้ พร้อมลงนามรับรองข้อมูลของตนเองร่วมกับเกษตรกรแปลงข้างเคียง

2.1.3 กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านหรือปลัด อบต. หรือ ผู้นำชุมชน ตรวจสอบข้อมูลและรับรองข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรทำแบบยืนยันการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบแก้ปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี 2557 ทุกหน้า

2.1.4 เจ้าหน้าที่ผู้รับขึ้นทะเบียนตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการขอขึ้นทะเบียน ตามข้อ 1)

2.1.5 เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรผู้ขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี 2557 กับนายทะเบียนเกษตรกรรายแปลง (ทบค.) ของกรมส่งเสริมการเกษตร และบันทึกข้อมูลของเกษตรกรลงในระบบผ่านทางเว็บไซต์ระบบข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจ (ทพศ.) ยางพารา

2.1.6 พิมพ์บัญชีรายชื่อข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจากระบบของกรมส่งเสริมการเกษตร ส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบพื้นที่เปิดกรีดยางพาราระดับตำบล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบพื้นที่ปลูกและพื้นที่เปิดกรีดยางพาราจริง

2.2 การตรวจสอบพื้นที่ ภายใน 30 วัน หลังรับคำร้องขึ้นทะเบียน

2.3 การออกใบรับรองเกษตรกร (ภายใน 15 วัน หลังจากได้รับรายงานการตรวจสอบพื้นที่จากคณะกรรมการฯ)

2.3.1 สำนักงานเกษตรอำเภอพิมพ์ใบรับรองให้เกษตรกร ที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองผลการตรวจสอบพื้นที่แล้วจากคณะกรรมการฯ ในขั้นตอนที่ 2

2.3.2 ผู้ลงนามในใบรับรองเกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่ สกย.และปลัด อบต. โดยเกษตรกรลงนามรับรองข้อมูล ในใบรับรองทั้งคั้นฉบับและสำเนา

2.3.3 กรมส่งเสริมการเกษตรออกใบรับรองให้เกษตรกร

2.3.4 เกษตรกรนำใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราไปขอขึ้นเงินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส) เพื่อรับความช่วยเหลือตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราทั้งระบบ ปี 2557 ต่อไป

ทั้งนี้ข้อเสนอของที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย.) นั้น คือจ่ายเงินช่วยเหลือปัจจัยการผลิตสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ไร่ละ 2,520 บาท คำนวณมาจากการช่วยเหลือราคาขายให้เกษตรกร ก.ก.ละ 12 บาท โดยเกษตรกรจะกรีดยางได้เดือนละ 30 ก.ก.ต่อไร่ จึงเป็นวงเงินช่วยเหลือไร่ละ 360 บาท เป็นระยะเวลา 7 เดือน ระหว่างเดือนก.ย.2556-มี.ค.2557 รวมแล้วได้รับการช่วยเหลือไร่ละ 2,520 บาท

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของภาคใต้ ห่างจากกรุงเทพฯโดยทางรถยนต์ประมาณ 645 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 13,079.61 ตารางกิโลเมตร หรือ 8,174,758.61 ไร่ มีเนื้อที่มากเป็นอันดับ 6 ของประเทศ และมีพื้นที่มากที่สุดในภาคใต้ ฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความยาวประมาณ 156 กิโลเมตร มีเกาะขนาดใหญ่ ได้แก่ เกาะสมุย เนื้อที่ 227.25 ตารางกิโลเมตร เกาะพะงัน มีเนื้อที่ 194.2 ตารางกิโลเมตร นอกจากนี้ ยังมีหมู่เกาะอ่างทอง และเกาะบริวาร 42 เกาะ เกาะสมุย เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัด ห่างจากฝั่งทะเลประมาณ 20 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 80 กิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดชุมพรและอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและกระบี่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดพังงาและระนอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทยและจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาประมาณ 49 % ของพื้นที่จังหวัด มีเทือกเขาสูงทอดยาวตามแนวเหนือใต้ของพื้นที่จังหวัด ลักษณะภูมิประเทศดังกล่าว ก่อให้เกิดลุ่มน้ำน้อยใหญ่รวม 14 ลุ่มน้ำ ลุ่มน้ำที่สำคัญ ได้แก่ ลุ่มน้ำตาปี พุมดวง ท่าทอง ท่ากระจาย ไชยา ท่าฉาง เป็นต้น แม่น้ำลำคลองในจังหวัดทุกสายไหลลงสู่อ่าวไทยด้านทิศตะวันออก สำหรับลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุราษฎร์ธานี สรุปได้ดังนี้

1. ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ภูเขาตลิ่งชันชัน ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม พระแสง พนม ท่าฉาง ไชยา ท่าชนะ เวียงสระ ชัยบุรี และ อำเภอวิภาวดี
2. ภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองและพุนพิน
3. ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงด้านตะวันออก ได้แก่ พื้นที่อำเภอคอนสัก กาญจนดิษฐ์ เวียงสระ และบ้านนาสาร
4. ภูมิประเทศที่เป็นที่ราบสูงตอนกลางส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมือง พุนพิน เกียนซา พระแสง พนม บ้านนาเดิม ท่าชนะ ท่าฉาง และ ไชยา
5. ลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะในอ่าวไทย ได้แก่ พื้นที่อำเภอเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง และเกาะบริวาร รวม 42 เกาะ (ที่มา: สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสุราษฎร์ธานี

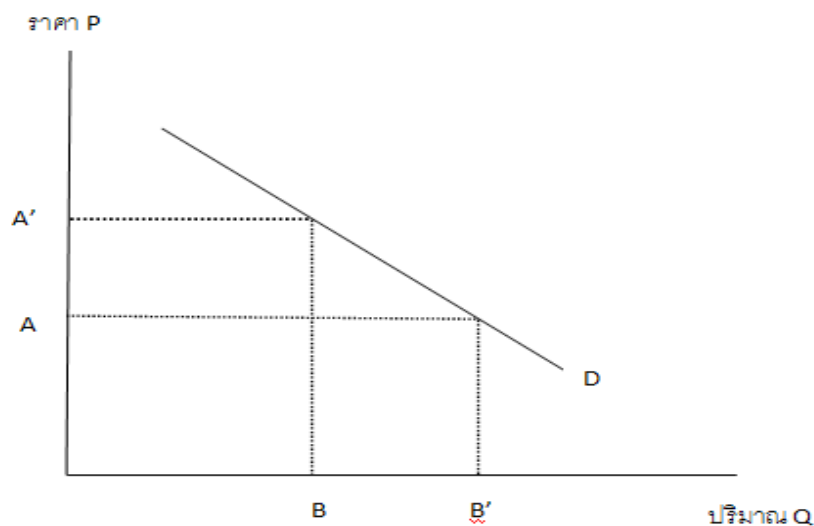
โครงสร้างเศรษฐกิจหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานี 5 อันดับแรก พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวม(GPP) ปี 2552 ได้แก่ สาขาเกษตรกรรมสัดส่วนร้อยละ 35.35 สาขาอุตสาหกรรมสัดส่วนร้อยละ 14.02 สาขาการขนส่งขายปลีกสัดส่วนร้อยละ 8.66 สาขาโรงแรมและภัตตาคารสัดส่วนร้อยละ 9.91 สาขา การขนส่งสัดส่วนร้อยละ 5.37 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดสุราษฎร์ธานี (รายงานประจำปีจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2552) ส่วน ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคใต้และประเทศ โดยประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางพาราอันดับหนึ่งของโลกปี 2555 มีพื้นที่เพาะปลูกยางพาราที่ให้ผลผลิตแล้วประมาณ 13.81 ล้านไร่ แหล่งผลิตหลักอยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ให้ผล 9.90 ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 71.7 ของประเทศ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ให้ผลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (1.73 ล้านไร่) สงขลา (1.27 ล้านไร่) นครศรีธรรมราช (1.20 ล้านไร่) และตรัง (1.18 ล้านไร่) การผลิตยางร้อยละ 87.5 เป็นการผลิตเพื่อส่งออก ที่เหลือร้อยละ 12.5 ผลิตเพื่อใช้ในประเทศ ส่วนใหญ่ส่งออกในรูปร่างแท่ง ยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้นและถุงมือยางนอกจากนี้ยังมีการแปรรูปไม้ยางเป็นไม้แปรรูปและพาร์ติเคิลบอร์ด เพื่อผลิตเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน ตลาดส่งออกหลักยางพาราที่สำคัญของไทยในปัจจุบัน คือ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2555)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีอุปสงค์

อุปสงค์ เป็นความต้องการของผู้ซื้อสินค้า ณ ระดับราคาต่างๆ เมื่อราคาเพิ่มขึ้นผู้ซื้อยินดีที่จะซื้อลดลง แต่ทว่าราคาลดลง ผู้ซื้อจะซื้อในปริมาณที่เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกันกับสินค้าอาหาราณ ปัจจุบัน เมื่อราคาสูงขึ้น ตลาดในการสั่งซื้อสินค้าจะลดลง ตรงกันข้ามเมื่อราคาต่ำตลาดจะมีความต้องการสูง สมมติว่า เดิมราคาของยางพาราอยู่ที่ A' ปริมาณเสนอของจะอยู่ที่ B แต่เมื่อราคาลดลงที่ A ปริมาณจะเพิ่มขึ้นเป็นจุด B' เป็นไปในทางผกผันหรือตรงกันข้ามกันนั่นเอง

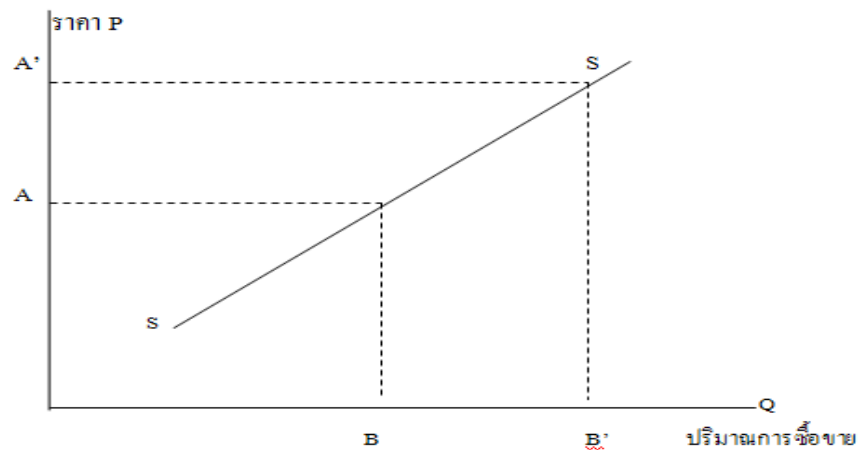
แผนภาพที่ 2-1 : แสดงอุปสงค์ของสินค้า

2. ทฤษฎีอุปทาน

อุปทาน เป็นความต้องการของผู้ขายในการเสนอขายสินค้าของตนเอง ณ ระดับราคาต่างๆ เมื่อราคาเพิ่มขึ้น ผู้ขายยินดีที่จะนำสินค้ามาเสนอขายในปริมาณที่เพิ่มขึ้น แต่ทว่าราคาลดลง ผู้ขายจะขายในปริมาณที่ลดลง เช่นเดียวกันกับสินค้าอาหาราณ ปัจจุบัน เมื่อราคาลดลง เกษตรกรจึงประท้วงและไม่นำสินค้ามาเสนอขาย เนื่องจากไม่พึงพอใจในราคา สมมติว่า เดิมราคาของยางพาราอยู่ที่ A' ปริมาณเสนอของจะอยู่ที่ B' แต่เมื่อราคาลดลงที่ A ปริมาณจะลดลง เช่นเดียวกันเหลือแค่ B เป็นไปตามทฤษฎีอุปทานนั่นเอง

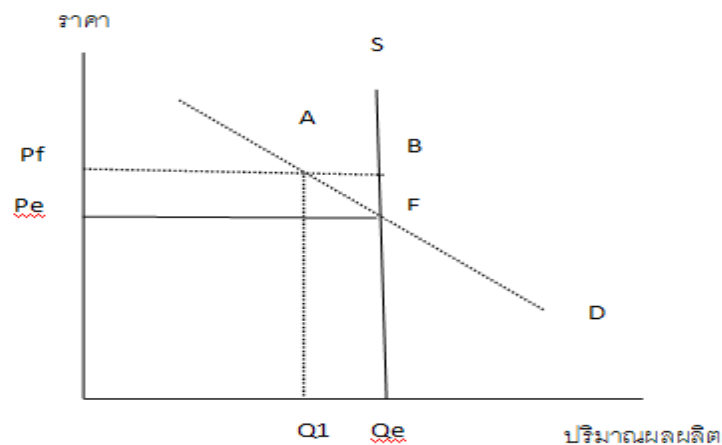
แผนภาพที่ 2-2 : แสดงอุปทานของสินค้า

3. ทฤษฎีมาตรการจ่ายเงินอุดหนุน

การจ่ายเงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตสินค้าเกษตร โดยรัฐบาลจะกำหนดราคาประกันขั้นต่ำไว้แล้วปล่อยให้มีการซื้อขายตามกลไกราคาในตลาดไปก่อน จากนั้นรัฐบาลจึงจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่เกษตรกรเท่ากับส่วนต่างของราคาประกันกับตลาด การประกันราคาขั้นต่ำโดยจ่ายเงินอุดหนุนในทางปฏิบัติ รัฐบาลจะต้องพยายามดำเนินการให้ได้ผลดีที่สุด โดยใช้งบประมาณน้อยที่สุด จึงต้องคำนึงถึงช่วงเวลาอันเหมาะสมในการประกาศราคาขั้นต่ำด้วย จากรูป 2-3 เนื่องจากรัฐบาลประกาศราคาประกันขั้นต่ำเมื่อพ้นฤดูกาลเพาะปลูก/หลังเก็บเกี่ยว เส้นอุปทาน S จึงตั้งฉากกับแกนอนและตัดกับเส้นอุปทาน D ณ จุด E มีการซื้อขายผลผลิตในตลาดที่ราคาดุลยภาพเท่ากับ OP_e ปริมาณดุลยภาพ เท่ากับ OQ_e รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนเท่ากับ $P_e P_f$ ต่อหน่วย ใช้งบประมาณทั้งหมดเท่ากับ $P_f B E P_e$ (เศรษฐศาสตร์จุลภาค, มิ่งรักษ์ มณีนาคิน.)

แผนภาพที่ 2-3 : การประกันราคาขั้นต่ำโดยจ่ายเงินอุดหนุน

4. แนวคิดต้นทุนและผลตอบแทน

แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนในการผลิตนั้นเศรษฐศาสตร์หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายออกไป แต่ทั้งนี้อาจมองเห็นและมองไม่เห็น เรียกว่า ต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อม

ต้นทุนทางตรง คือ ต้นทุนที่ได้จ่ายออกไปเป็นตัวเงิน หรือต้นทุนทางบัญชีนั่นเอง เช่น ต้นทุนของที่ดิน (ค่าเช่า) ในการเพาะปลูก ต้นทุนของพันธุ์พืช ต้นทุนของการจ้างแรงงานในการเพาะปลูก หรือแรงงานในการผลิต ต้นทุนของวัสดุอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งต้นทุนนั้นได้จ่ายออกไปจริงๆ

ส่วน**ต้นทุนทางอ้อม** คือ ต้นทุนไม่เห็นได้ชัดเจน เช่น ค่าเสียโอกาสของเงินทุน ค่าเสียโอกาสของที่ดินที่ไม่ผลิตสินค้าอย่างอื่น เป็นต้น

ดังนั้น **ต้นทุนรวม** คือ ต้นทุนทางตรงรวมกับต้นทุนทางอ้อมนั่นเอง

ผลตอบแทน นั้นคือ รายได้ของเกษตรกรที่มาจากการจำหน่ายสินค้าทั้งนี้ต้องเป็นรายได้ที่เกษตรกรได้รับจริงๆ แต่ถ้าเกษตรกรจ้างแรงงาน ต้องนำมาหักกลับไปไม่ใช่รายได้ที่เป็นตัวเลขจาก

5. แนวคิดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติในทางบวกที่บุคคลมีต่องานหรือกิจกรรมเป็นทัศนคติเฉพาะบุคคล วัตถุประสงค์ความพึงพอใจจากประสบการณ์ และสิ่งที่เป็นจริงใน ขณะนั้น เป็นเกณฑ์ความพึงพอใจ เป็นกระบวนการด้านจิตวิทยา ที่ไม่สามารถมองเห็น เพียงแต่ คาดคะเนได้ว่า มีหรือไม่มี บนพื้นฐานของการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

ทวิพงษ์ หินคำ (2541:8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถลดความตึงเครียดและตอบสนองตามความต้องการของบุคคลได้ ทำให้เกิดความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น

ธनिया ปัญญาแก้ว (2541:12) ได้ให้ความหมายว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของงาน ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่ความพอใจในงานที่ทำ ได้แก่ ความสำเร็จ การยกย่อง ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า เมื่อปัจจัยเหล่านี้อยู่ต่ำกว่า จะทำให้เกิดความไม่พอใจงานที่ทำ ถ้าหากว่างานให้ความก้าวหน้า ความท้าทาย ความรับผิดชอบ ความสำเร็จและการยกย่องแก่ผู้ปฏิบัติงานแล้ว พวกเขาจะพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงานเป็นอย่างมาก

วิทย์ เทียงบุญธรรม (2541:754) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึงความพอใจ การทำให้พอใจ ความใส่ใจ ความหน้าใจ ความจูงใจ ความแน่ใจ การชดเชย การไถ่บาปการแก้แค้น สิ่งที่ชดเชย

วิรุฬ พรรณเทวี (2542:11) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่ง สิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี จะมีความพึงพอใจมากแต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

กาญจนา อรุณสุขรุจิ (2546:5) กล่าวว่า ความพึงพอใจของมนุษย์ เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน และต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

Phillip B. Applewhite (1965:6) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความสุข ความสบายที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นความสุขความสบายที่เกิดจากการเข้าร่วม ได้รู้ได้เห็นในกิจกรรม

Benjamin B. Wolman (1973:384) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าหมายถึงท่าทีต่างๆ ไปที่เป็นผลมาจากท่าทีที่มีต่อสิ่งต่างๆ 3 ประการ คือ 1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรม 2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับบุคคล 3. ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม

Risser (1975:45-51) กล่าวว่า ความพึงพอใจของแต่ละคนเกิดจากการได้รับประสบการณ์ หรือบรรลุในสิ่งที่คาดหวัง

Campbell (1976:117-124) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในที่แต่ละคนเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่อยากให้เป็นหรือคาดหวัง หรือรู้ดีกว่าสมควรจะได้รับ ผลที่ได้จะเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจเป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคล

Donabedian (1980) กล่าวว่า ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หมายถึง ผู้บริการประสบความสำเร็จในการทำให้สมดุลระหว่างสิ่งที่ผู้รับบริการให้ค่ากับความคาดหวังของผู้รับบริการ และประสบการณ์นั้นเป็นไปตามความคาดหวังจากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปความหมายของความพึงพอใจได้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความชอบ ความสบายใจ และเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกยางพารา

อรบุผา ศรีลาวงศ์. (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพารา : กรณีศึกษา อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาต้นทุนรายได้และผลตอบแทนจากการปลูกยางพารา กรณีศึกษา : อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษา พบว่า ต้นทุนระยะก่อนกรีดยาง อายุ 1-6 ปี มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 2,165.74 บาท/ไร่/ปี ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 2,163.74 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 99.91 และต้นทุนคงที่ 2.00 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 0.09 ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัมยางแผ่นดิบเท่ากับ 15.21 บาท ต้นทุนระยะกรีดยาง น้ำยาง อายุ 7-19 ปี มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 5,960.67 บาท/ไร่/ปี ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 5,784.33 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 97.04 และต้นทุนคงที่ 176.34 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 2.96 ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัมยางแผ่นดิบเท่ากับ 41.86 บาท ต้นทุนการทำยางแผ่นดิบ อายุ 7-19 ปี มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 2,456.63 บาท/ไร่/ปี ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 1,390.37 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 56.60 และต้นทุนคงที่ 1,066.26 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 43.40 ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัมยางแผ่นดิบเท่ากับ 17.25 บาท ต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 9,500.17 บาท/ไร่/ปี ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 8,256.57 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 86.91 และต้นทุนคงที่เท่ากับ 1,243.60 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นร้อยละ 13.09 และต้นทุนรวมต่อกิโลกรัมยางแผ่นดิบเท่ากับ 66.72 บาท รายได้จากการทำสวนยางเฉลี่ยเท่ากับ 17,940.28 บาท/ไร่/ปี ระยะเวลาในการคืนทุน (Payback Period) จากการปลูกยางพาราเท่ากับ 10 ปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ ณ อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ 8%, 10% และ 22% เป็นบวก อัตราผลตอบแทนจากโครงการ (Internal Rate of Return) เท่ากับ 25% การศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการปลูกยางพารานั้น ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราจะขึ้นอยู่กับระยะเวลา (อายุของยางพารา) และราคาปัจจัยการผลิต โดยมีค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนผันแปรสูงกว่าต้นทุนคงที่ ใช้ระยะเวลาคืนทุนนานถึง 10 ปี มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการเป็นบวก และให้อัตราผลตอบแทน ที่น่าพึงพอใจคือ 25%

พัชรินทร์ ศรีวารินทร์และจุมพฏ สุขเกื้อ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการปลูกยางพารา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกษตรกรรายย่อยทั่วประเทศได้รับจากการปลูกยางพารา ผลการศึกษา พบว่า การวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการปลูกยางพาราจากขนาดสวนยาง 14 ไร่ ซึ่งเป็นขนาดสวนยางเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้ตัวชี้วัดทางการเงินได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio : BCR) อัตราผลตอบแทนภายในของการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ที่อัตราคิดลดร้อยละ

ละ 8 ณ ระดับราคาขายแผ่นดิบเฉลี่ยทั้งประเทศกิโลกรัมละ 70.23 บาท พบว่า ค่า NPV มีค่าเท่ากับ 138,298 บาท BCR มีค่าเท่ากับ 1.08 และ IRR มีค่าเท่ากับ 9.20 ระยะเวลาคืนทุน (Payback period : PB) ของการปลูกยางอยู่ที่ 13.37 ปี ผลการวิเคราะห์ทางการเงินดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การทำสวนยางเป็นโครงการที่มีความคุ้มค่าในการลงทุน ส่วนการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบทั้งประเทศพบว่า เฉลี่ยกิโลกรัมละ 50.57 บาท โดยค่าจ้างแรงงานกรีด เก็บและทำยางแผ่นดิบมีค่าใช้จ่ายสูงสุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.45 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

อนุমান จันทวงศ์. (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสมการการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราของเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการผลิต สมการการผลิตและประสิทธิภาพของการใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า ผลตอบแทนของเกษตรกรพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยกว่า 10 ไร่ มีค่าเท่ากับ 309,290 บาท เกษตรกรพื้นที่ปลูกยางพาราระหว่าง 10 – 20 ไร่ มีค่าเท่ากับ 309,368 บาท และเกษตรกรพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 20 ไร่ มีค่าเท่ากับ 322,432 บาท สำหรับอัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน เกษตรกรพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยกว่า 10 ไร่ มีค่าเท่ากับ 3.04 เกษตรกรพื้นที่ปลูกยางพาราระหว่าง 10 -20 ไร่ มีค่าเท่ากับ 3.04 และเกษตรกรพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 20 ไร่มีค่าเท่ากับ 3.12 ส่วนอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ พื้นที่ปลูกยางพาราน้อยกว่า 10 ไร่ เท่ากับ 23.83% พื้นที่ปลูกยางพาราระหว่าง 10 -20 ไร่ เท่ากับ 23.84% และพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 20 ไร่ เท่ากับ 24.00%

วรางคณา กิรติวิบูลย์. (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การคิดต้นทุนพร้อมกับรายได้จากการปลูกยางพาราในรูปแบบของระบบสมการหลายชั้น กรณีศึกษาอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง และอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาทั่วไป ปัญหาเชิงลึก และศักยภาพของเกษตรกร จากการสัมภาษณ์เกษตรกรเกี่ยวกับกระบวนการผลิตยางพารา ปัจจัยที่ส่งผลต่อต้นทุนการปลูก และปัจจัยที่ส่งผลต่อรายได้จากการขายยางพารา และเพื่อสร้างตัวแบบสมการหลายชั้น สำหรับพยากรณ์ต้นทุนและรายได้จากการปลูกยางพารา ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของแปลงสวนยาง คือ มีโรคหน้ายางตาย เปลือกแห้ง ต้นทุนและรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่อเดือนจากการทำสวนยาง คือ 423.01 และ 2,003.47 บาท ตามลำดับ ตัวแบบพยากรณ์ต้นทุนและรายได้ (บาท / ไร่ / เดือน) แสดงเป็นสมการได้ดังนี้ ต้นทุน = 1,294.7416 – 1,146.3597 * วิธีการทำสวนยางเป็นกรีดเองทั้งหมด + 48.1285 * รูปแบบการขายยางที่บ่อยที่สุดเป็นยางแผ่นดิบ สมการของรายได้ = 858.59397 – 0.81145 * ต้นทุน + 0.051 * จำนวนต้นยาง + 53.98444 * จำนวนวันที่สามารถกรีดยางได้ต่อเดือน – 72.38626 * สภาพพื้นที่ของสวนยางเป็นที่ราบ + 385.56038 * พันธุ์ยาง BPM24 + 856.106 * รูปแบบการขายยางที่บ่อยที่สุดเป็นยางแผ่นดิบ + 695.29398 * รูปแบบการขายยางที่บ่อยที่สุดเป็นน้ำยางสด

เดชา นามโยธา. (2555) ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการการผลิตและการตลาดยางแผ่นดิบของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิธีการจัดการการผลิตและการตลาดยางแผ่นดิบของเกษตรกร ต้นทุน ผลตอบแทน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข พบว่า เกษตรกรทั้งหมดปลูกยางพันธุ์ RRIM600 และมีพื้นที่การผลิตเฉลี่ยครัวเรือนละ 14.76 ไร่ ซึ่งสามารถผลิต น้ำยางสดเฉลี่ย 1,281.21 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และสามารถแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบได้เฉลี่ย 310.45 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี โดย เกษตรกรนำผลผลิตไปจำหน่ายที่ตลาดประมุขกลางของสหกรณ์กองทุนสวนยางขอนแก่นจำกัด และพ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 98.83 และร้อยละ 1.17 ตามลำดับ ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมาเกษตรกรมีการนำผลผลิตออกจำหน่ายโดยเฉลี่ย 12.06 ครั้ง และมีปริมาณผลผลิตที่จำหน่ายต่อครั้ง โดยเฉลี่ย 427.22 กิโลกรัมและมีต้นทุนการผลิต 15,849.82 บาทต่อไร่หรือ 51.06 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งราคาเฉลี่ยทั้งปีที่เกษตรกรขายได้คือ 106.13 บาทต่อกิโลกรัม ทำให้ได้ผลตอบแทนและกำไรสุทธิต่อไร่ต่อปี คือ 32,825.27 บาท และ 16,975.45 บาท สำหรับระดับการวางแผนและการจัดการด้านการผลิตและการตลาดยังอยู่ในระดับที่น้อยมาก ซึ่งทำให้กระบวนการผลิตและการตลาดขาดประสิทธิภาพและยังส่งผลให้ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นด้วย สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรประสบโดยส่วนมากได้แก่ ปัญหาราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น ปัญหาโรคระบาด ปัญหาสภาพภูมิอากาศแห้งแล้ง และฝนตกชุกไม่สามารถกรีดยางได้

อรวรรณ ศรีโสมพันธ์และสมาน ศรีทองอินทร์. (2555) ทำการศึกษาเรื่อง ผลตอบแทนการลงทุนปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการลงทุนปลูกยางพารา ผลการศึกษาพบว่า การทำสวนยางแบบผสมผสานเหมาะสมที่สุด และทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนจะตัดสินใจเลือกระบบการเพาะปลูกแบบใดควรคำนึงถึงศักยภาพของพื้นที่ประกอบด้วยเพื่อประโยชน์สูงสุด สำหรับการวิเคราะห์โครงการภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ปรากฏว่าการลงทุนทำสวนยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C ratio) เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ NPV มีค่าเป็นบวก B/C ratio มีค่ามากกว่า 1 และอัตราผลตอบแทนการลงทุน (IRR) มีค่าสูงกว่าอัตราคิดลด ดังนั้น การลงทุนปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่าการลงทุน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิผลของนโยบาย

ไพฑูรย์ สิงห์ไข่มุก.(2555) ทำการศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพนโยบายมลพิษอุตสาหกรรมของไทยกรณีศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการนโยบายมลพิษอุตสาหกรรมของไทย ผลการศึกษาพบว่าการบริหารภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างองค์กร ด้านนโยบายภาครัฐ ด้านทรัพยากรการบริการ และด้านกลยุทธ์เชิงรุก อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยบทบาท หน้าที่ โครงสร้าง ของ

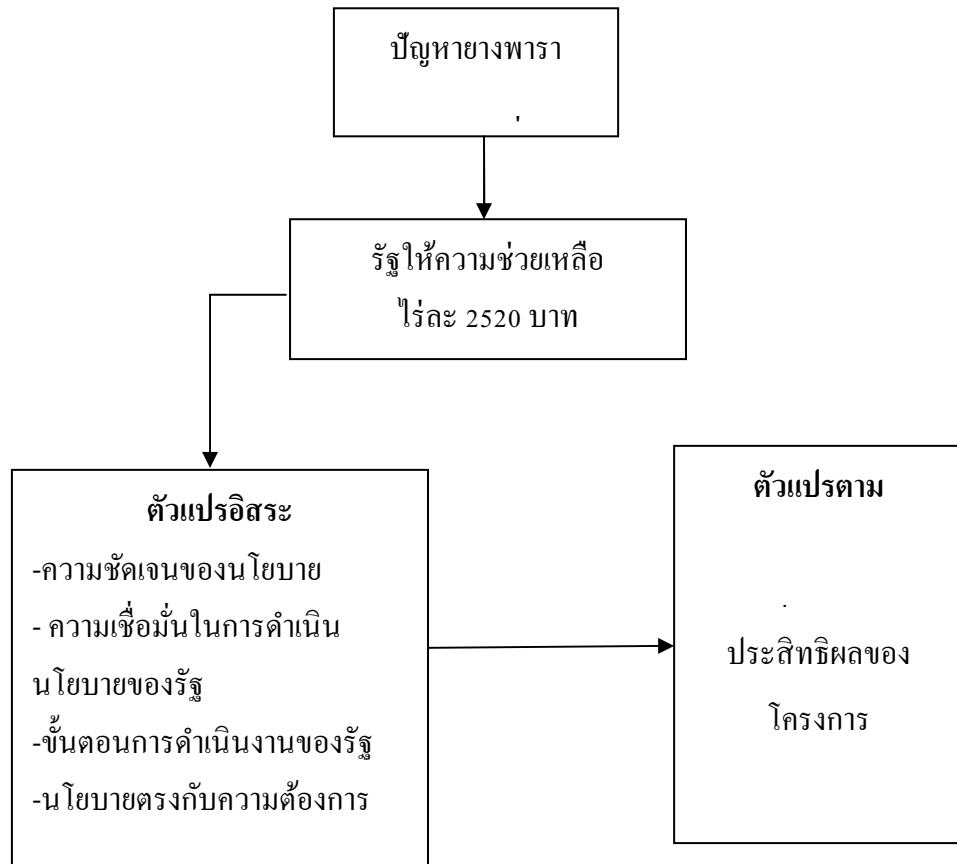
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการมลพิษอุตสาหกรรมของไทย ไปตามระบบการจัดการภาครัฐหรือระบบราชการ จำนวนทรัพยากรในการให้บริการนั้นยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะด้านบุคลากร เมื่อเทียบกับปริมาณงาน/จำนวนโรงงานที่ต้องกำกับดูแล การนำนโยบายมลพิษอุตสาหกรรมของไทยไปปฏิบัติ นโยบายมลพิษมีความชัดเจนและมาตรฐานการควบคุมมลพิษมีความเหมาะสม

ธฤทธิ์ ดอกไชยสง. (2554) ทำการประเมินประสิทธิผลของนโยบายประชานิยมในการพัฒนาระดับท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของนโยบายประชานิยมในการพัฒนาระดับท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 108 คน ได้เลือกโครงการ สูงสุด ได้แก่ โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค และโครงการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท โครงการเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการอยู่ดีมีสุข โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 500 บาท และโครงการเรียนฟรี 15 ปี สำหรับประสิทธิผลของนโยบายประชานิยมในการพัฒนาระดับท้องถิ่น พบว่า ประชาชนให้การยอมรับนโยบายประชานิยมของทุกรัฐบาล ดังดูได้จากกรณีผลการยอมรับในการบริหารโครงการของรัฐบาลกลุ่มที่ 3 รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับการยอมรับเป็นอันดับที่ 2 รองจากรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

เกรียงศักดิ์ โชควรรกุล .(2554)ทำการศึกษาเรื่องประสิทธิผล นโยบายส่งเสริมความมั่นคงของแรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา อุตสาหกรรมสิ่งทอจังหวัดชัยภูมิ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ศึกษาประสิทธิผลของนโยบายส่งเสริมความมั่นคงของแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ประเมินว่านโยบายส่งเสริมความมั่นคงของแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอไปปฏิบัติมีประสิทธิผลในระดับปานกลาง ซึ่งควรมีการปรับปรุงในหลายด้าน ได้แก่ งานด้านงบประมาณ การบริหารบุคลากร การจัดทำฐานข้อมูลอย่างบูรณาการ และการจัดให้มีเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 2-4 : แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

การเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การดำเนินการวิจัยการเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีดังนี้

1. วิธีการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและการวัดตัวแปร
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การทดสอบเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยนี้เป็นการวิจัยสำรวจ (Survey Reserch) หรือเป็นงานวิจัยภาคสนาม
เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากการลงพื้นที่เป้าหมายในจังหวัดสุราษฎร์
ธานี การใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราที่ได้ขึ้นทะเบียนปลูก
ยางพารา จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุป

ตารางที่ 3-1 : แสดงกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย

กิจกรรมการดำเนินงาน/เดือน	1	2	3	4	5	6	7	8
1.วางแผนการวิจัยและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ	■	■	■					
2.วางแผนการออกภาคสนาม			■	■				
3.สำรวจข้อมูล					■	■		
4.ประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล							■	■
6.ดำเนินการสรุปเขียนรายงานการวิจัย								■

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานีตามโครงการแก้ไขปัญหาป่ายางพาราทั้งระบบ ปี 2557 มีจำนวน 74320 ราย (ธนาคารเกษตรและสหกรณ์, 2557)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1976 : 886) ด้วยวิธีการดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

n = กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

N = ประชากรตัวอย่างทั้งหมด

e = ค่าคลาดเคลื่อนทางสถิติ 0.05

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยแทนสูตรข้างต้น

$$= \frac{74320}{1 + 74320(0.05)^2}$$

$$= 398$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะใช้จำนวน 400 คนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

การกำหนดตัวแปรและการวัดตัวแปร โดยกำหนดตัวแปรอิสระ คือ ความชัดเจนของนโยบาย ความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบายของรัฐ ขั้นตอนการดำเนินงานของรัฐ และนโยบายตรงกับความต้องการ และกำหนดตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพของโครงการ ทั้งนี้ แบ่งการวัดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลต่อการช่วยเหลือเกษตรกรรายพารา

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามเพื่อหาความพึงพอใจของเกษตรกรในนโยบายของรัฐ

ส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของเกษตรกรในการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐ โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับนำไปเก็บข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา รวบรวมข้อมูล เอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จาก ขั้นตอนที่ 1 นำมากำหนดกรอบแนวคิดการจัดทำแบบเก็บข้อมูลและแบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปเก็บกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำร่างแบบเก็บข้อมูลและแบบสอบถาม เพื่อนำไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูถึงคุณภาพรวมข้อบกพร่องของแบบเก็บข้อมูล และแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบเก็บข้อมูลและแบบสอบถาม เพื่อพร้อมที่จะนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือในงานวิจัยนั้น ดำเนินการโดยการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ชุด ร้อยละ 10 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามแล้วนำมาปรับให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์กับเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีผู้ได้ทำการรวบรวมศึกษาค้นคว้า ไว้แล้ว เช่น จากเว็บไซต์ หนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงานของส่วนราชการ เช่น กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทั้งนี้ในการวัดความพึงพอใจนั้นได้กำหนดช่วงจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.46 – 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.80 – 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการประเมินการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐ ต่อเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการประเมินการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม
2. ผลการประเมินประสิทธิผลการดำเนิน โครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร
3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนิน โครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร
4. ผลการประเมินความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม

การประเมินการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 400 คน โดยข้อมูลทั่วไปมี ดังนี้

ตารางที่ 4-1 : แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ประเภท	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	222	56
	หญิง	178	44
	รวม	400	100
อายุ	น้อยกว่า 23 ปี	64	16
	24-33 ปี	94	24
	34-43 ปี	85	21
	44-53 ปี	94	23
	มากกว่า 54 ปีขึ้นไป	63	16
	รวม	400	100

ตารางที่ 4-1 : แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ประเภท	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	49	12
	ประถมศึกษาปีที่ 6	175	44
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	5	1
	มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า	108	27
	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	20	5
	ปริญญาตรี	43	11
	รวม	400	100
อาชีพ	ช่างพารา	366	92
	รับจ้าง	5	1
	ธุรกิจส่วนตัว	17	4
	รับราชการ	12	3
	รวม	400	100
ขนาดพื้นที่	1-5 ไร่	30	8
	6-10 ไร่	99	25
	11-15 ไร่	60	15
	16-20 ไร่	94	24
	21-25 ไร่	35	9
	26-30 ไร่	24	6
	มากกว่า 30 ไร่	58	15
	รวม	400	100
การถือครองพื้นที่	ของตนเอง	385	96
	เช่า	15	4
	รวม	400	100

ตารางที่ 4-1 : แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ประเภท	ความถี่	ร้อยละ
แหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกยางพารา	สหกรณ์การเกษตร	19	5
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	25	6
	กยศ.	110	28
	ของตนเอง	246	61
	รวม	400	100
ลักษณะการขายผลผลิต	น้ำยาง	61	11
	แผ่นยาง	268	47
	เศษยาง	235	42
	รวม	564	100
รายได้จากการปลูกยางพารา	น้อยกว่า50,000 บาท	90	23
	50,001 - 100,000 บาท	60	15
	100,001 - 150,000 บาท	30	8
	150,001-200,000 บาท	70	18
	200,001 - 250,000 บาท	74	19
	250,001 - 300,000 บาท	14	4
	300,001 - 350,000 บาท	13	3
	350,001 - 400,000 บาท	49	12
	400,001 – 450,000 บาท	90	23
	450,001- 500,000 บาท	60	15
	มากกว่า 500,001 บาท	30	8
รวม	400	100	
การได้รับเงินช่วยเหลือ	ได้	115	29
	ไม่ได้	285	71
	รวม	400	100

ตารางที่ 4-1 : แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ประเภท	ความถี่	ร้อยละ
จำนวนเงินที่ได้รับ การช่วยเหลือ	ต่ำกว่า 25,000 บาท	5	4
	25,001 - 30,000 บาท	20	17
	30,001 - 35,000 บาท	5	4
	35,001 - 40,000 บาท	15	13
	45,001 - 50,000 บาท	25	22
	50,001 - 55,000 บาท	20	17
	55,001 - 60,000 บาท	20	17
	60,001 - 65,000 บาท	5	4
	รวม	115	100

จากตารางที่ 4-1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 56 ส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 44 มีอายุระหว่าง 44-53 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23 รองลงมาคือ 34-43 ปี ร้อยละ 21 น้อยที่สุด คือน้อยกว่า 23 ปี และ มากกว่า 54 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16 ระดับการศึกษามากที่สุดประถมศึกษปีที่ 6 ร้อยละ 44 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 27 น้อยที่สุด คือ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 1 อาชีพมากที่สุด คือ ข่างพารา ร้อยละ 92 รองลงมา คือ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 4 และน้อยที่สุด คือ รับจ้าง ร้อยละ 1

ขนาดพื้นที่ในการถือครอง พบว่า 6-10 ไร่ ร้อยละ 25 รองลงมาคือ 16-20 ไร่ ร้อยละ 24 และน้อยที่สุด คือ 26-30 ไร่ ร้อยละ 6 การถือครองพื้นที่ เป็นของตนเองร้อยละ 96 และเช่าพื้นที่ทำกินร้อยละ 4 สำหรับแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกข่างพารา พบว่า เป็นของตนเอง ร้อยละ 61 รองลงมา คือ กองทุนสงเคราะห์การทำสวนข่าง ร้อยละ 28 และน้อยที่สุดสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 5

ลักษณะการขายผลผลิต พบว่าขายแผ่นข่าง มากที่สุด ร้อยละ 47 รองลงมา คือขายเศษข่าง ร้อยละ 42 และน้อยที่สุด คือ น้ำข่าง ร้อยละ 11 รายได้จากการขายข่างพาราในรอบ 1 ปี พบว่ามีรายได้ 400,001-450,000 บาท ร้อยละ 23 รองลงมาคือ 200,001 -250,000 บาท ร้อยละ 19 และน้อยที่สุด คือ 300,001-350,000 บาท ร้อยละ 3

การได้รับการช่วยเหลือจากโครงการรัฐ ไร่ละ 2520 บาท ไม่เกิน 25 ไร่ พบว่า ไม่ได้รับการช่วยเหลือ ร้อยละ 71 และได้รับการช่วยเหลือ ร้อยละ 29 สำหรับจำนวนเงินที่ได้รับ พบว่ามากที่สุด คือ 45,001-50,000 บาท ร้อยละ 22 รองลงมาคือ 25,001-30,000 บาท, 50,001-55,000 บาท,

55,001- 60,000 บาท ร้อยละ 17 และน้อยที่สุด คือ ต่ำกว่า 25,000 บาท และ 60001-65000 บาท ร้อย
ละ 4

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร

ตารางที่ 4-2 : แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ การดำเนิน
โครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต	2.58	.610	ปานกลาง
มีเงินออมเพิ่มขึ้น	2.62	.662	ปานกลาง
มีหนี้สินลดลง	2.58	.756	น้อย
มีรายได้ต่อปีเฉลี่ยเพิ่มขึ้น	2.59	.703	น้อย
ด้านยกระดับคุณภาพจิตใจ	2.79	.653	ปานกลาง
วิตกกังวลต่อการดำรงชีพลดลง	2.87	.730	ปานกลาง
ความเครียดลดลง	2.83	.735	ปานกลาง
กำลังใจในการประกอบอาชีพ	2.71	.852	ปานกลาง
ด้านความเสมอภาคในสังคม	2.65	.639	ปานกลาง
ความยุติธรรมในการจัดสรรเงิน	2.71	.714	ปานกลาง
จ่ายเงินต่อไร่มีความเหมาะสม	2.65	.674	ปานกลาง
ได้รับการจัดสรรเท่าเทียมกัน	2.60	.752	น้อย

จากตารางที่ 4-2 แสดงความพึงพอใจด้านประสิทธิผลการดำเนินโครงการรัฐบาล
ช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า **ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต** โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า มีเงินออมเพิ่มขึ้น
ระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.62 รองลงมา คือมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยเพิ่มขึ้น พบว่ามีค่าเฉลี่ย 2.59 ระดับ
น้อย และมีหนี้สินลดลง ค่าเฉลี่ย 2.58 ระดับน้อย

ด้านยกระดับคุณภาพจิตใจ พบว่า ระดับวิตกกังวลต่อการดำรงชีพลดลง อยู่ในระดับ
ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.87 รองลงมา ความเครียดลดลง ค่าเฉลี่ย 2.83 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด
คือ กำลังใจในการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย 2.71 ระดับปานกลาง

ด้านความเสมอภาคในสังคม พบว่า ความยุติธรรมในการจัดสรรเงิน ระดับปานกลาง
มีค่าเฉลี่ย 2.71 รองลงมา คือ จ่ายเงินต่อไร่มีความเหมาะสม ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.65 และน้อย
ที่สุด คือ ได้รับการจัดสรรเท่าเทียมกัน ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.60

ส่วนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร

ตารางที่ 4-3 : แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความชัดเจนของนโยบาย	2.98	.702	ปานกลาง
ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้	3.00	.787	ปานกลาง
ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย	2.98	.801	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์นโยบาย	2.99	.747	ปานกลาง
ความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบาย	2.91	.496	ปานกลาง
นโยบายตรงต่อความต้องการ	3.25	.722	ปานกลาง
ดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร	2.96	.714	ปานกลาง
ได้รับเงินจัดสรรอย่างทั่วถึง	2.56	.646	น้อย
ขั้นตอนการดำเนินงาน	2.77	.567	ปานกลาง
ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน	2.80	.560	ปานกลาง
มีความสะดวกในการติดต่อ	2.83	.664	ปานกลาง
ได้รับเงินจัดสรรอย่างรวดเร็ว	2.71	.764	ปานกลาง

จากตารางที่ 4-3 แสดงความพึงพอใจความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า ความชัดเจนของนโยบาย โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ย 3.00 ระดับปานกลาง รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์นโยบาย พบว่ามีค่าเฉลี่ย 2.99 ระดับ ปานกลาง และน้อยที่สุด คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ค่าเฉลี่ย 2.98 ระดับปานกลาง

ด้านความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบาย พบว่า นโยบายตรงต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 3.25 ระดับปานกลาง รองลงมา คือ ดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 2.96 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด คือ ได้รับเงินจัดสรรอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 2.56 ระดับน้อย

ด้านขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า มีความสะดวกในการติดต่อ มีค่าเฉลี่ย 2.83 ระดับปานกลาง รองลงมา ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีค่าเฉลี่ย 2.80 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด ได้รับเงินจัดสรรอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 2.71 มีระดับปานกลาง

ส่วนที่ 4 ผลการประเมินความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา

ตารางที่ 4-4 : แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
คำแนะนำในการเพาะปลูก	3.26	.586	ปานกลาง
เงินช่วยเหลือในการเพาะปลูก	3.65	.740	มาก
คำปรึกษาในการทำการเกษตร	3.48	.668	มาก
ราคายางที่เหมาะสมต่อการยังชีพ	4.03	.877	มาก
วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	3.47	.725	มาก
ส่งเสริมให้เป็นอาชีพที่มั่นคง	3.65	.778	มาก

จากตารางที่ 4-4 แสดงความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรต้องการราคายางที่เหมาะสมต่อการยังชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.03 ระดับมาก รองลงมา คือ เงินช่วยเหลือในการเพาะปลูก และส่งเสริมให้เป็นอาชีพที่มั่นคง มีค่าเฉลี่ย 3.65 ระดับมาก และน้อยที่สุด คือ คำแนะนำในการเพาะปลูก มีค่าเฉลี่ย 3.26 ระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประสิทธิผลจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลต่อการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้จัดเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 ราย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุป

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 56 มีอายุระหว่าง 44-53 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 44 ประกอบอาชีพหลักยางพารา ร้อยละ 92 ขนาดพื้นที่ในการถือครอง 6-10 ไร่ ลักษณะการถือครองพื้นที่ เป็นของตนเองร้อยละ 96 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกยางพารา เป็นของตนเอง ร้อยละ 61 ลักษณะการขายผลผลิต ขายแผ่นยางมากที่สุด ร้อยละ 47 รายได้จากการขายยางพาราในรอบ 1 ปี พบว่า มีรายได้ 400,001-450,000 บาท ร้อยละ 23 การได้รับการช่วยเหลือจากโครงการรัฐ ไร่ละ 2520 บาท ไม่เกิน 25 ไร่ พบว่า ไม่ได้รับการช่วยเหลือ ร้อยละ 71 จำนวนเงินที่ได้รับ คือ 45,001-50,000 บาท ร้อยละ 22

2. ความพึงพอใจด้านประสิทธิผลการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า มีเงินออมเพิ่มขึ้น ระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.62 รองลงมา คือมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยเพิ่มขึ้น พบว่ามีค่าเฉลี่ย 2.59 ระดับน้อย และมีหนี้สินลดลง ค่าเฉลี่ย 2.58 ระดับน้อย ด้านยกระดับคุณภาพจิตใจ พบว่า ระดับวิตกกังวลต่อการดำรงชีพลดลง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.87 รองลงมา ความเครียดลดลง ค่าเฉลี่ย 2.83 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด คือ กำลังใจในการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย 2.71 ระดับปานกลาง ด้านความเสมอภาคในสังคม พบว่า ความยุติธรรมในการจัดสรรเงิน ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.71 รองลงมา คือ จ่ายเงินต่อไร่มีความเหมาะสม ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.65 และน้อยที่สุด คือ ได้รับการจัดสรรเท่าเทียมกัน ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.60

3. ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร ความพึงพอใจความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า ความชัดเจนของนโยบาย โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ย 3.00 ระดับปานกลาง รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์นโยบาย พบว่ามีค่าเฉลี่ย 2.99 ระดับ ปานกลาง และน้อยที่สุด คือ

ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ค่าเฉลี่ย 2.98 ระดับปานกลาง ด้านความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบาย พบว่า นโยบายตรงต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 3.25 ระดับปานกลาง รองลงมา คือ คุณภาพชีวิตของเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 2.96 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด คือ ได้รับความจัดสรรอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 2.56 ระดับน้อย ด้านขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า มีความสะดวกในการติดต่อ มีค่าเฉลี่ย 2.83 ระดับปานกลาง รองลงมา ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีค่าเฉลี่ย 2.80 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด ได้รับความจัดสรรอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 2.71 มีระดับปานกลาง

4. ด้านความต้องการของเกษตรกร ความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรต้องการราคาขายที่เหมาะสมต่อการยังชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.03 ระดับมาก รองลงมา คือ เงินช่วยเหลือในการเพาะปลูก และส่งเสริมให้เป็นอาชีพที่มั่นคง มีค่าเฉลี่ย 3.65 ระดับมาก และน้อยที่สุด คือ คำแนะนำในการเพาะปลูก มีค่าเฉลี่ย 3.26 ระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากการดำเนินวิจัย ทั้งจากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม ข้อมูลทุติยภูมิ ทำให้พบประเด็นได้ดังนี้

1. การดำเนินการโครงการรัฐในนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรนั้น พบว่า จำนวนเกษตรกรที่ได้รับเงินช่วยเหลือนั้นมีจำนวนที่น้อยกว่าจำนวนที่ได้รับ (ร้อยละ 71) ดังนั้น ในการช่วยเหลือจึงยังมีจำนวนเกษตรกรที่ยังรอความช่วยเหลือเป็นจำนวนที่สูงอยู่

2. เมื่อพิจารณาถึงประเด็นรายได้ต่อปี พบว่า จำนวนเกษตรกรส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ที่น้อยกว่า 50,000 บาท ต่อปี เฉลี่ยต่อเดือนจะอยู่ที่ 4166.66 บาท นับว่าเป็นจำนวนที่น้อยมากต่อการครองชีพ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของครอบครัว หากมีบุตรที่ยังไม่ได้ทำงาน อยู่ในภาวะพึ่งพิง ครอบครัวส่วนใหญ่จะหาทางออก โดยการกู้หนี้ยืมสิน ซึ่งนับได้ว่าน่ากังวลอย่างยิ่ง

3. ในประเด็นด้านยกระดับคุณภาพชีวิต พบว่า เงินที่ได้รับจากการช่วยเหลือในโครงการนั้น ไม่ได้ส่งผลให้หนี้สินลดลง รายได้ก็ไม่ได้สูงขึ้นตามที่หวังไว้ของเกษตรกร ความเครียดของเกษตรกรยังคงเดิม

4. ในประเด็นความพึงพอใจของโครงการ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่ทั้งนี้ที่นำกังวลคือ ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนที่มีความยุ่งยาก ใช้เอกสาร รวมถึงต้องได้รับการรับรองจากพื้นที่ใกล้เคียง จึงทำให้เกษตรกรบางราย ตัดสินใจจะไม่รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล รวมทั้งเจ้าของสวนยางบางราย อยู่นอกพื้นที่ของที่ตั้งสวนยางพารา ต้องมีค่าใช้จ่ายการเดินทางที่เพิ่มมาด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินนโยบายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรนั้น ควรพิจารณาจากความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรต้องราคาขายที่เหมาะสมต่อการยังชีพ ซึ่งจะเสนอโดยเฉลี่ยแล้วราคาต่อกิโลกรัมละ 100 บาทเนื่องจากปัจจุบันสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีราคาค่อนข้างสูง

2. รัฐควรทบทวนมาตรการพยุงราคา หรือการประกันราคาสินค้าด้านยางพารา เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ครอบคลุมได้รับการช่วยเหลือที่ทั่วถึง เพราะมาตรการนี้ไม่ได้เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรทั้งหมด แต่ช่วยเหลือเจ้าของสวนยางพาราเท่านั้น ยังคงมีกลุ่มลูกจ้าง ที่รับจ้างกรีดยางไม่ได้รับการช่วยเหลือด้วย

3. ยางพารานับได้ว่าเป็นพืชเศรษฐกิจของภาคใต้ ประชาชนโดยอย่างยิ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานีประกอบอาชีพ สวนยางพารา เมื่อราคาตกต่ำย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาคส่วนอื่นๆ เช่น การบริโภคของครัวเรือนลดลง ภาระหนี้สินไม่สามารถชำระได้ ดังนั้น รัฐควรมีการช่วยเหลือในการเพิ่มรายได้ เช่น การประกอบอาชีพเสริม การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากยางพาราให้เป็นสินค้าปลายน้ำ เพื่อเพิ่มมูลค่าของยางพารา และรายได้ที่เพิ่มขึ้น

4. ควรมีการให้คำแนะนำสำหรับการตัดสินใจในการเพาะปลูกยางพารา เพื่อให้เหมาะสมต่อความต้องการของตลาด รวมทั้งการวางแผนการเพาะปลูก ทั้งด้านต้นทุนที่เกิดขึ้นและผลตอบแทนที่ได้รับ

บรรณานุกรม

- “การช่วยเหลือเกษตรกร”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.rubbersurat.com>, 2557.
- กรมวิชาการเกษตร, สำนักงาน. “ข้อมูลปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติ”, 2555.
- กรมวิชาการเกษตร, สำนักงาน. “พื้นที่ปลูกยางพารา”, 2556.
- เกรียงศักดิ์ โชควรรกุล. ประสิทธิผลนโยบายส่งเสริมความมั่นคงของแรงงานอุตสาหกรรม
กรณีศึกษา อุตสาหกรรมสิ่งทอจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยชัยภูมิ 2554.
- คลังข้อมูลสารสนเทศระดับภูมิภาค (ภาคใต้), สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน).
“ประวัติยางพารา”, 2556.
- เดชา นามโยธา. การจัดการการผลิตและการตลาดยางแผ่นดิบของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ใน
อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย, “ประวัติสุราษฎร์ธานี”, 2555.
- ชฤทธิ์ ดอกไธสง. การประเมินประสิทธิผลของนโยบายประชานิยมในการพัฒนาระดับท้องถิ่นใน
พื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์, 2554.
- พัชรินทร์ ศรีวารินทร์และจุมพฏ สุขเกื้อ. ต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการปลูก
ยางพารา. สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2551.
- ไพฑูรย์ สิงห์ไข่มุก. ประสิทธิผลนโยบายมลพิษอุตสาหกรรมของไทยกรณีศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2555.
- วรางคณา กীরติวิบูลย์. การคิดต้นทุนพร้อมกับรายได้จากการปลูกยางพาราในรูปแบบของระบบ
สมการหลายชั้น กรณีศึกษาอำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง และอำเภอทุ่งสง จังหวัด
นครศรีธรรมราช. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2555.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. เศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- อนุমান จันทวงศ์. การศึกษาสมการการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราของ
เกษตรกร. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2552.
- อรบุผา ศรีลาวงศ์. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพารา : กรณีศึกษา อำเภอ
วาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร. ปทุมธานี : ราชมงคลชัยบุรี, 2551.

อรวรรณ ศรีโสมพันธ์และสมาน ศรีทองอินทร์. ผลตอบแทนการลงทุนปลูกยางพาราในพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

การเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อของเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยข้อมูลที่ได้จะไปใช้ในการวิจัยเท่านั้นและจะเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับ และไม่กระทบต่อผู้ตอบใดๆ ทั้งสิ้น

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม..... วันที่...../...../.....

สวนยางพาราตั้งอยู่ที่ หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคมและการเกษตรของผู้ให้ข้อมูล

1. เพศ 1.ชาย 2.หญิง
2. อายุ..... ปี
- 3.ระดับการศึกษา

☐ 1.ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	☐ 2.ประถมศึกษาปีที่ 6
☐ 3. มัธยมศึกษาปีที่ 3	☐ 4. มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ เทียบเท่า
☐ 5.อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	☐ 6. ปริญญาตรี
☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....	
4. ท่านปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลักหรือรองจากอาชีพอื่น

☐ 1.อาชีพหลัก.....
☐ 2. อาชีพเสริม.....
5. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกยางพารา

☐ 1.แรงงานในครอบครัว คน
☐ 2.แรงงานจ้าง คน

6. ขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพาราทั้งหมด

1. พื้นที่ที่สามารถกรีดยางได้แล้ว จำนวน.....ไร่.....ตารางวา

2. พื้นที่ที่ยังไม่เปิดกรีดยางจำนวน จำนวน.....ไร่.....ตารางวา

7. สภาพการถือครองพื้นที่

1. ของตนเอง จำนวน.....ไร่.....ตารางวา

2. เช่า จำนวน.....ไร่.....ตารางวา

3. อื่นๆ (โปรดระบุ)..... จำนวน.....ไร่.....ตารางวา

รวม จำนวน.....ไร่.....ตารางวา

8. แหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกยางพารา

1. สหกรณ์การเกษตร

2. กลุ่มเกษตรกร

3. ธนาคารพาณิชย์

4. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การเกษตร

5. กยศ

6. ของตนเอง

7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ลักษณะการขายผลผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. น้ำยาง

2. แผ่นยาง

3. ยี๊ยาง

4. อื่นๆ (ระบุ).....

10. รายได้จากการปลูกยางพาราในรอบปีที่ผ่านมา..... บาท

11. ท่านได้รับเงินจากการช่วยเหลือไร่ละ 2520 บาท หรือไม่

1. ได้ (ระบุ)จำนวน.....บาท 2. ไม่ได้

ตอนที่ 2 ประเมินประสิทธิผลการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร (ความช่วยเหลือไร่ละ2520 บาท

ด้าน	ระดับประสิทธิผล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต					
- มีเงินออมเพิ่มขึ้น					
- มีหนี้สินลดลง					
- มีรายได้ต่อปีเฉลี่ยเพิ่มขึ้น					
ด้านยกระดับคุณภาพจิตใจ					
- วิตกกังวลต่อการดำรงชีพ ลดลง					
- ความเครียดลดลง					
- กำลังใจในการประกอบ อาชีพ					
ด้านความเสมอภาคในสังคม					
- ความยุติธรรมในการจัดสรร เงิน					
- จ่ายเงินต่อไร่มีความเหมาะสม					
- ได้รับการจัดสรรเท่าเทียมกัน					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร (ความช่วยเหลือไร่ละ 2520 บาท)

ด้าน	ระดับประสิทธิผล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความชัดเจนของนโยบาย					
- ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้					
- ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย					
- การประชาสัมพันธ์นโยบาย					
ความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบาย					
- นโยบายตรงต่อความต้องการ					
- คุณภาพชีวิตของเกษตรกร					
- ได้รับเงินจัดสรรอย่างทั่วถึง					
ขั้นตอนการดำเนินงาน					
- ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน					
- มีความสะดวกในการติดต่อ					
- ได้รับเงินจัดสรรอย่างรวดเร็ว					

ตอนที่ 4 ความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา

ด้าน	ระดับประสิทธิผล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คำแนะนำในการเพาะปลูก					
เงินช่วยเหลือในการเพาะปลูก					
คำปรึกษาในการทำการเกษตร					
ราคายางที่เหมาะสมต่อการยังชีพ					
วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต					
ส่งเสริมให้เป็นอาชีพที่มั่นคง					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ สกุล	พล.ต.ต.เกียรติพงษ์ ขาวสำอางค์
วัน เดือน ปีเกิด	9 ตุลาคม 2502
การศึกษา	พ.ศ. 2524 รัฐประศาสนศาสตร์ (ตร) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. 2542 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง ศึกษาการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัย พล.ต.ต. เกียรติพงษ์ ขาวสำอางค์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 56

ตำแหน่ง ผู้บังคับการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยางพาราเป็นพืชอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นผู้ผลิต และส่งออกอันดับหนึ่งของโลก (ดังตารางที่ 1-1) โดยมีพื้นที่ปลูกยาง 18.76 ล้านไร่ ก่อให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องทั้งภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม และภาคการตลาด เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ และภาครัฐ กระจายอยู่ทั่วประเทศ ในปี 2554 มูลค่าการส่งออกยางดิบ ผลิตภัณฑ์ยางและอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ยางพาราทำรายได้ให้ประเทศ ประมาณ 678,942 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 38.77 ซึ่งมีมูลค่า 489,244 ล้านบาท (กรมวิชาการเกษตร, 2555)

ยางพาราจัดได้ว่าเป็นพืชที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วนและสามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น น้ำยางพารา สามารถแปรรูปเป็น ยางยานพาหนะ กุ้งมือยาง ยางยึด เป็นต้น ใบยางพารา สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นของตกแต่ง หรือของที่ระลึกได้ แม้กระทั่งไม้ยางพาราสามารถนำมาแปรรูปเป็นเฟอร์นิเจอร์ได้ แม้ว่ายางพาราจะสามารถสร้างมูลค่าให้เกษตรกรได้ทุกส่วนแต่ประเทศไทยได้ประสบปัญหาด้านการยังมียางพาราในคลัง เพื่อทำการส่งออก โดยมีสาเหตุมาจากการผันผวนของราคายางในตลาดโลก นอกจากนี้ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาราคายางพาราที่ตกต่ำ จนนำมาสู่การประท้วงของเกษตรกรในการขอความช่วยเหลือจากรัฐ โดยอย่างยิ่งเกษตรกรพื้นที่ภาคใต้ของประเทศ เนื่องจากยางพาราเป็นพืชหลักที่สร้างรายได้ให้กับ

ประชากรในพื้นที่นั้นเอง และเมื่อศึกษาด้านการปลูกยางพาราในประเทศไทยนั้น พบว่า ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกรวมภาคกลาง และภาคเหนือ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตามรายจังหวัดพบว่า จังหวัดที่มีพื้นที่ในการปลูกมากที่สุดคือจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1-2 แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดภาคใต้ของไทยตั้งแต่ปี 2552-2554

จังหวัด	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554
1. กระบี่	627,265	634,489	622,145
2. ชุมพร	465,664	557,057	490,923
3. ตรัง	1,332,412	1,365,210	1,383,414
4. นครศรีธรรมราช	1,469,569	1,504,017	1,484,084
5. นราธิวาส	1,005,846	1,007,850	1,007,849
6. ปัตตานี	302,344	309,246	325,199
7. พังงา	791,037	804,943	793,618
8. พัทลุง	548,407	587,371	602,594
9. ภูเก็ต	89,986	88,838	88,223
10. ยะลา	1,060,920	1,091,027	1,096,594
11. ระนอง	157,716	209,791	179,793
12. สงขลา	1,461,249	1,518,500	1,573,621
13. สตูล	300,014	320,258	337,127
14. สุราษฎร์ธานี	1,900,561	1,929,778	1,921,698
รวมภาคใต้	11,512,990	11,928,375	11,906,882

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร, (2556)

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ รวม 4,251,679 ไร่ พบว่ายางพารามี สัดส่วนของพื้นที่มากที่สุด คือ 3,020,968 ไร่ มีผลผลิต 599,045 ตัน สร้างมูลค่า 71,885 ล้านบาท นับว่า ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่พบว่า ในปี 2556 นั้น ยางพารามีราคาลด ต่ำลงส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรออกมาชุมนุมประท้วงในเดือนกันยายน 2556 ที่ผ่านมา ซึ่งรัฐบาลจึงหันมาแก้ไขวิธีการที่ให้อยู่ในส่วนของปัจจัยการผลิตค่าปุ๋ยไร่หนึ่งประมาณ 1,260 บาทใน กลุ่มที่ไม่เกิน 60 ไร่ต่อคน ก็มีเกษตรกรที่ได้รับเปิดกรีดแล้วประมาณ 1 ล้านรายในวงเงินไม่เกิน 10,000 ล้านบาท ขณะเดียวกันก็จะสร้างความเข้มแข็งให้กับชาวสวนยางพาราให้ใช้เงินของกองทุนในการปลูก พืชแซมหรือทำอาชีพเสริมแล้วโค่นต้นยางพาราที่มีอายุเกิน 25 ปีซึ่งเกษตรกรจะมีรายได้จากการขายไม้ เข้ามาด้วยในระดับต่อไป ในส่วนของสหกรณ์หรือกลุ่มเงินกู้ขอให้รวมตัวกันสร้างโรงงานแปรรูป และ ส่งเสริมให้มีการขยายตัวมีวงเงินกู้ให้ภาคเอกชนขยายตัวปรับปรุงขยายโรงงานในวงเงิน 15,000 ล้านบาท ซึ่งรัฐจะช่วยในเรื่องดอกเบี้ยด้วย (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 2556) จึงเป็นประเด็นในการวิจัยอย่างไรจึงจะ ทำให้เกษตรกรผู้ผลิตยางพารามีผลตอบแทนที่เหมาะสม จากการที่รัฐบาลออกมาช่วยเหลือสามารถตรง ตามความต้องการจริงหรือไม่ และเมื่อเกษตรกรตัดสินใจปลูกยางพาราแล้วนั้น ก่อเกิดความกุ่มทุนในการ ลงทุนหรือไม่อย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษางานวิจัยนี้เพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผล นโยบายรัฐเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อีกทั้งเมื่อได้ข้อมูลจากงานวิจัย แล้วสามารถเป็นต้นแบบในการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลจากการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลต่อการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิต ยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิต ยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อของเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงประสิทธิผล ความพึงพอใจ จากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลต่อการช่วยเหลือเกษตรกร จากโครงการช่วยเหลือไร่ละ 2,520 บาท ไม่เกิน 25 ไร่ โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน เพื่อศึกษาว่าโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จหรือไม่อย่างไร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยนั้น ใช้กระบวนการสำรวจ (Surver Reserch) ภาคสนาม เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่ต้องเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากการลงพื้นที่เป้าหมายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราที่ได้ขึ้นทะเบียนปลูกยางพารา จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายรัฐต่อเกษตรกรยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้น ได้แบ่งเป็น 3 ผลการวิจัยด้วยกัน ดังนี้

1. ด้านประสิทธิผลการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร

ประสิทธิผลการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า มีเงินออมเพิ่มขึ้น ระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.62 รองลงมา คือมีรายได้ต่อปีเฉลี่ยเพิ่มขึ้น พบว่ามีค่าเฉลี่ย 2.59 ระดับน้อย และมีหนี้สินลดลง ค่าเฉลี่ย 2.58 ระดับน้อย

ด้านยกระดับคุณภาพจิตใจ พบว่า ระดับวิตกกังวลต่อการดำรงชีพลดลง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.87 รองลงมา ความเครียดลดลง ค่าเฉลี่ย 2.83 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด คือ กำลังใจในการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย 2.71 ระดับปานกลาง

ด้านความเสถียรภาพในสังคม พบว่า ความยุติธรรมในการจัดสรรเงิน ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.71 รองลงมา คือ จ่ายเงินต่อไร่มีความเหมาะสม ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.65 และน้อยที่สุด คือ ได้รับความจัดสรรเท่าเทียมกัน ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.60

2. ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร

ความพึงพอใจความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า ความชัดเจนของนโยบาย โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ย 3.00 ระดับ

ปานกลาง รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์นโยบาย พบว่ามีค่าเฉลี่ย 2.99 ระดับ ปานกลาง และน้อยที่สุด คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ค่าเฉลี่ย 2.98 ระดับปานกลาง

ด้านความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบาย พบว่า นโยบายตรงต่อความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 3.25 ระดับปานกลาง รองลงมา คือ คุณภาพชีวิตของเกษตรกร มีค่าเฉลี่ย 2.96 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด คือ ได้รับเงินจัดสรรอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย 2.56 ระดับน้อย

ด้านขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า มีความสะดวกในการติดต่อ มีค่าเฉลี่ย 2.83 ระดับปานกลาง รองลงมา ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีค่าเฉลี่ย 2.80 ระดับปานกลาง และน้อยที่สุด ได้รับเงินจัดสรรอย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 2.71 มีระดับปานกลาง

3. ด้านความต้องการของเกษตรกร

ความต้องการของเกษตรกรผู้ผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรต้องการราคารายที่เหมาะสมต่อการยังชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.03 ระดับมาก รองลงมา คือ เงินช่วยเหลือในการเพาะปลูก และส่งเสริมให้เป็นอาชีพที่มั่นคง มีค่าเฉลี่ย 3.65 ระดับมาก และน้อยที่สุด คือ คำแนะนำในการเพาะปลูก มีค่าเฉลี่ย 3.26 ระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินนโยบายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรนั้น ควรพิจารณาจากความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรต้องการราคารายที่เหมาะสมต่อการยังชีพ เนื่องจากปัจจุบันสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีราคาค่อนข้างสูง

2. รัฐควรทบทวนมาตรการพยุงราคา หรือการประกันราคาสินค้าด้านยางพารา เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่ครอบคลุม ได้รับการช่วยเหลือที่ทั่วถึง เพราะมาตรการนี้ไม่ได้เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรทั้งหมด แต่ช่วยเหลือเจ้าของสวนยางพาราเท่านั้น ยังคงมีกลุ่มลูกจ้าง ที่รับจ้างกรีดยางไม่ได้รับการช่วยเหลือด้วย

3. ยางพารานับได้ว่าเป็นพืชเศรษฐกิจของภาคใต้ ประชาชนโดยอย่างยิ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบอาชีพ สวนยางพารา เมื่อราคาตกต่ำย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาคส่วนอื่นๆ เช่น การบริโภคของครัวเรือนลดลง ภาระหนี้สินไม่สามารถชำระได้ ดังนั้น รัฐควรมีการช่วยเหลือในการเพิ่มรายได้ เช่น การประกอบอาชีพเสริม การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากยางพาราให้เป็นสินค้าปลายน้ำ เพื่อเพิ่มมูลค่าของยางพารา และรายได้ที่เพิ่มขึ้น

4. ควรมีการให้คำแนะนำสำหรับการตัดสินใจในการเพาะปลูกยางพารา เพื่อให้เหมาะสมต่อความต้องการของตลาด รวมทั้งการวางแผนการเพาะปลูก ทั้งด้านต้นทุนที่เกิดขึ้นและผลตอบแทนที่ได้รับ